

ELŐFIZETÉS

HELYEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betűsor egy sor 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Ryfttér betűsor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesülési
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 151

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1912

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szombat, december 14.

Mai számunk főbb közleményei:

A románok és a közoktatási költségvetés.
Befejezték az aradi vértanúk kutatását.
Aki Holló Lajost hamis esküvel vádolja.
Ha háború lesz...
A miniszterelnök bécsi útja.
A besugó lelkiismerete.
A megsértett prizrendi konzul.
Teleszky az adókövetés elhalasztásáról.
Kismet.
Kettős halálos ítélet.
Tarkaságok.

Tépéscsinálók.

Arad, december 13.

Bálrendezéshez, jótékony gyűjtésekhez szokott asszonyok, leányok között, az aradi városháza egyik termében, mintha a Munkácsy Mihály híres vászna elevenedett volna föl. A hangulat távolról se volt olyan ónos, olyan fájdalmat lehelő, mint a minő a *Tépéscsinálók* alakjain árad szét. Csak a jövőnek bizonytalan, rettegett lehetősége volt az, amely ezeket a nőket a képzelet ecsetjével ugyanolyan miliőbe helyezte. A Vörös Kereszt asszonyait és leányait, akik komoly elszánással jelentkeztek ápolókul, sebkötözők, arra az esetre, ha háborúba keverednénk. Gyöngye idegü, érzékeny nők, akik ma talán egy vérző ujját is irtózáttal pólyáznának be, készek arra, hogy elmennek segítségül oda, ahol a háború borzalmainak, szenvedéseinek, förtelmességeinek legrosszabbja látható: a harctér sebesülteinek kórházaiba. Segíteni a katonáorvosoknak, mikor egy gránáttól szétzúzott lá-

bat amputálnak, amikor egy golyófurta tüdővérzését kell elfojtani, amikor egy lópatáktól behorpadt agyvelőt akarnak megmenteni, a csatatér sarával fertőzött friss húst kimosni, — és mindennek fölött hallgatni a sebesültek kinlódásának lelket facsaró lár-máját, nyöszörgését.

Nehéz hivatás ez, és azok a nők, akik a lehetőségek egész sorát átgondolva, vállalkoztak rá, a bátorságnak és a kötelességérzetnek majdnem olyan fokát tanusították ezzel, mint aminőt a fegyverekkel szembenező katonáknak kell a harctéren mutatni. Vannak talán közöttük, akiket rejtett gondolat vezet, hasonló annak a parasztság-szonynak gondolatához, aki a hadgyakorlaton járó, elcsigázott katonákat étellel, itallal lát:

— Az én fiam is katona, talán mások vele ép ilyen szívesen bálnak, mint én magukkal...

Mindenkinek van közelebbi, vagy mesz-szibbról való hozzátartozója, rokona, akit szintén levihetnek a harctérre, vagy talán már be is hívtak a készenléthe. Ha — ne adja Isten — azt is fegyver érne, s ha a felesége, nővére, anyja, rokona, ismerőse nem lehet az ágya mellett, talán más, erős-szívü és jó asszonyok, leányok azt ép olyan önfeláldozással fogják ápolni, mint a minővel a sebesültek asszony-hozzátartozói más katonákat kötöznek, borogatnak, gon-doznak...

...Mindez, természetesen, még nagyon sok teret hagy a reménynek, hogy a há-boru kitörését el lehet kerülni és tépéscsi-

nálókra, sebesült-ápolókra nem lesz szük-ség. Igaz, hogy ez a remény napról-napra csak bizonytalan hírekből kap élesztgetést; de napról-napra erősödik az a közhangu-lat, hogy a háborút, amelyből mi nem nyerhetünk többet, mint amennyit egy pár-bajba kényszerített ember nyerhet, minden lehető módon ki kell kerülni. Mert ha se-besültekről van már szó, a ki nem tört és talán ki se törő háborúnak vannak már sebesülte; sebesültek, akiknek nincsen vörös keresztje és akikről nem gondoskod-nak a tépéscsinálók. Azok, akik már szen-vedik a súlyos vergődést, amelylyel a há-borus bizonytalanság, a gazdasági kri-zisnek legmagasabbra fokozódott láza gyötri a kenyérkereső emberek nagy ré-szét és akik nem tudják, hogy med-dig bírják ki a nehéz ellentállást. Ha sokáig tart a mai nehéz állapot, a nélkül, hogy biztos kibontakozást lehessen remél-ni, vagy anélkül, hogy rövid, gyors háboru vágja ketté a szerb konfliktust, rövid idő mulva a kenyér csatáterein lesznek szá-zával sebesültek és elesettek. És mi lesz azokkal?

Természetesen, erről a nők nem tehet-nek. Nők — a világhírű Berta bárónővel az élükön, jó ismerősünknek, *Zipernovszky* professzorné segítségével — harcoltak a világbékeért. A tripoliszi hadjárat óta folyó és szünni nem akaró háború-lánc mutatta, hogy milyen eredménnyel. Hát, ha a fegy-verek leszerelése nem sikerült, a csatákat nem tudták kiküszöbölni az őskorból ma-radt emberi durvaságok közül, hát legalább odaállnak, a hol a csaták okozta szenvedé-

A főbíró bünpöre.

Irta: Móricz Pál.

Debrecen város „fekete könyvében” szálkás betűkkel, kacskaringós felmagyar, földiák stílusban sok emberélet tragédiáját feljegyeztették a régi nótáriusok. A vérpiros szörnyű bűnöket mintha csak ördögi kezek kötöztették volna bokrétaiba. A méregkeverő civis-asszonyok társaságában egy tragikus sorsu, debreceni főbíró viselt nemes büszke lelke is ott háborog. Aki dacára nagy te-kintélyének, civis-köztársaságban viselt fölméltósá-gainak, régi nemes származásának, évekig gyötrő-dött egy rettenetes főbenjáró bünpör gyilkos halójában.

Az 1772-ik esztendőben támadt az a borzal-mas riadalma Debrecen városnak, hogy nemes, nemzeti, vitézlő váradi- és micskei Baranyi László urat, debreceni bíróságot is viselt főszö-mélyt, gazdag nemes embert, azon időszert is a városi tanácsban sortűlő szenátort méregkeverés-sel és gyilkossággal vádolták meg.

Margitai István tipográfus uramnak István nevezetű diák fia volt az áldozat, aki félholt for-mában érkezett haza utazásából. Odakint a külső országokban tanulgatott a diák. Bár otthon minden jófűvekkkel ápolták, különös tünetek és kinlódások között mégis kiszenvedett. Csapó József orvos és mások előtt azt rebesgette a diák:

— Megégették engem valahol.

E gyanúsító szavak tüze nemsokára lángot is fogott. A Szeremely György uramék Mari nevű

szolgálója ugyanis határozottabb irányt adott az elhunyt urfi vádas szavainak. Mari hitrekészen vallotta, hogy amidőn Margitai nyomdász nál la-kott, az „ifjú” gyakortább panaszlotta előtte fájdalmát.

— Mindenem fáj. Különösen a gyomrom.

— Talán a szokott nyavalyája kegyelmed-nek? — ugymond Mari.

— Nem az a — felelte az urfi, — mert megégették engem a Baranyi (a László)... Mar-gitai István urfi ugyanis előzőleg Baranyiéknál ebédelt.

— És, — vallotta, a Mari, — midőn ott egy falatból, melylyel megégették, a vizalájának is vetett, az fere mene, de még a küszöbig sem mehetett, máris kivetette. István urral is meg-történt ez a malér, — Mari szolgáló hitre ké-szen vallotta.

Baranyi László, a főbíró, viselt szenátor, büszke nemes ember beadványban védekezett a gyilkos gyanúsítás, illetőleg vád ellen. Baranyi László beadványának önérzetes, férfias, méltó-ságos komoly hangja még ma is, annyi idők multán is megkapó:

— Mely fájdalmas legyen, — ugymond, — csak egy alávaló sorsu embernek is, hogyha be-csületi sértődést szenvedni kénytelenítették, annyi-val inkább, ha oly személynek, aki Felséges Ko-ronás Asszonyunk nagy kegyelmességéből oly kar-ban helyeztetett, hogy a közönséges jónak folyta-tásában közszeköz lévén, az Igazságnak kiszolgá-ltatásában bírótárs és a népnek kormányzására példás célul kitétetik, nemcsak sértődését, sőt

utolsó gyászban merítésére célzó indulatokat fájdalmasan szemlélni erőszakoltatik: — bizom ki-nek-kinek bölcs ítélésére... Én vagyok az, aki 1746 ik esztendőktől óta ezen tekintetes Nemes Tanácsnak egyik tagja, Bíró Társa és minden reám bízott dolgoknak szorgalmas helyben vívója vol-tam. És minden mulandó nyereségeim között Be-csületeknek fentartásával örvendetesen dicseked-hettem. Mostan például ezen folyó esztendőben December 5 ik napján történt halála alkalmából ifjú Margitai Istvánnak mi okon és micsoda fun-damentumbul ezen tek. Nemes Tanács ellenem publicé és nagyobb botránkozásra éjszakának ide-jén szokatlan Inquisitiót elrendeltetni, engemet ma-ga társaságából kitiltani és ezáltal az egész köz-ségnek botránkoztatásával tárgyl és célul kitenni nem álltolt, ellefejtkezvén nemesi Praerogati-vámru, személyemnek Biróságában ámbár akár-mivel vádoltattam légyen is bebocsátkozni és meg nem hallgattatásom ugy reám nem bizonyi-tás előtt, ami becsületemet illeti, az egész proce-durát az Executióval kezdeni nem sajnálotta... Fájdalom valójában Tekintetes Tanács, hogy ezen gyalázatom rajtam megesett, de jobban fájlalom, hogy Bíró társaim és Collegáim és rész szerint Véreim által történt. Mely fájdalomnak megor-voslására ámbár törvényes utamat jól tudom, bi-zom is igazságomban, de hogy boszuállásnak vét-kével ne vádoltassam; ellenben ártatlanságom az egész világ előtt megbizonyithassam, teljes tiszte-lettel a tekintetes Nemes Tanácsot azon kérem, hogy ártatlan személyem iránt feltett Punctumo-kat és azokra peragált Inquisitiókat mint valósá-

seket, fegyverek hasították kinokat kell enyhíteni, gyógyítani.

De ma még, az ápolásra jelentkező asszonyokkal együtt, ha félve is, bizzunk benne, hogy nem lesz rájuk szükség. A fegyveres készenlét mellett öntént következik a sebesült-ápolás szervezkedése és ezért erős jelentősége van a Vörös Kereszt munkájának. Adja vissza Európa a tartalékosokat a kenyérkeresetnek, a polgári munkának és hagyja meg a nőket a tűzhelynek, — és tegye lehetővé, hogy ez a szervezkedés ne legyen több, mint hangulatos epizód, amelyre mint a női lélek komoly megnyilatkozására kedvesen lehessen visszaemlékezni a felhőtlen, vigabb napokban.

A románok

és a közoktatási költségvetés.

— A képviselőház ülése. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 13.

Az ellenzéki képviselők fölvonulásában ma részt vett Apponyi Albert gróf is; Apponyi Jusi mellett haladt az alig tízennégy főnyi csapat élén, egész a kordonig, a honn-on azonban rögtön visszafordultak, amint Pavlik rendőrfelügyelő elállta az útjukat.

Benn a Házban az általános részvétlenség miatt csak tízenegyet órák nyithatta meg az ülést Tisza István gróf. A választási és közoktatásiügyi minisztérium költségvetése volt napirenden.

(A román kultúra panasza.)

Pop Csicsó István volt az első szónok, aki igen széles mederben kezdte fejtegetni a nemzeti kérdést, míg az elnök rá nem szólt, hogy ez a kérdés most nincs napirenden. Pop Csicsó erre engedelmelt, hogy e téren a tárgytól, a mit a Ház meg is engedett neki. A szónok hosszasan fejtegette ezután, hogy a román kultúra fejlesztése érdekében mit sem tesz a kormány és hogy a tanítók munkásságát megbénítja a túlságosan sok elemőrzés. Majd a románok legnagyobb sérelméről, a görög-katolikus magyar püspökség szervezéséről beszélt és azt állította, hogy tiszta román vidékeket is a magyar püspök

gos sérelmeimet Protocollumjokból kitörölni, semmivé tenni; és Becsületemnek megbántását közgyűlésben megemlékezni publica declaratio által ne terhelhetessék, melyet hogy elegendő satisfactiónak tartanak, a felebaráti szeretet indít...

— A nemes Tanács ifjú Margitai István véletlen esett haláláról való investigációjában hites kötelessége szerint tartozott procedálni a tartozik ezután is. Baranyi ur ezen „határral” kapta vissza a kérvényt. A sem hideg, sem meleg feleletre Baranyi újabb beadvánnyal élt:

Kérem a tekintetes Nemes Tanácsot, — úgy mond, — hogy bármire hajlott is dolgom, az mielőbb megvilágosítások. Ellenkezőleg kénytelen leszek illő útján keresni az igazságomat.

A debreceni tanács nem hatrált meg Baranyi elől. Kurtan adta ki a sentenciát:

— Maga a giteihen azt instans Uram, — hangzik az öreg irás, — hogy a N. Tanács az ő kegyelme kívánságának nem deferálhat, mert az oda célozna, hogy vagy vétkeznék, vagy ártatlannak declaráltassék; arra pedig még nem lehet menni, hanem illendő úttal és módgyán annak idejébe meg fogja tudni a dolognak kimenetelét.

Baranyi ur nem is nyughatott meg addig a kegyetlen heres hucáé, nem is tisztázhatta magát addig a szörnyű vád alól, amíg a feltárt sirhalom és koporsó halottja bizonyosságot nem tett mellette. A beszokmányos hírv tudós Havani professzor, az orvosi, bölcsészeti és számtani tudományoknak kiváló tudora, Csapó József orvos és Wespriemi István boncolták fel a sírból kiásott Margitai urfi holttestet, irásban kiadván:

— Valami természetfeletti baj forogott fenn, mert nyomorult volt a gyomor és a mérgezésnek semmitéle jelei nem találódtak fel benne...

ség területéhez csatoltak. E fejtegetéseket a Ház élénk ellenmondással fogadta: különösen Kende Péter, Mártonffy Márton és László Mihály igyekezett közbeszólásokkal azonnal megcáfolni a szónok állításait.

(Magyar-román barátság.)

Siegescu József szerint a mai helyzet rendkívül alkalmas a magyar-román barátság megkötésére, a külső pontokai helyzet is erre utal bennünket. A román papság csak halál ereze a minisztérium iránt a kongrua kiegyezésért és a papi korpouékért. Ma már oda jutottunk, hogy nyolc osztályt végzett ifjak is nagyobb számmal mennek a papi pályára; a műveltebb elemek pedig jobban hajlanak a békére, mint a kevesebb műveltek. Az anyagi kielégítés szűni a lelki harmóniát is. Majd azt fejtegette, hogy az ország minden iskolájában vallás-erkölcsi alapra kell helyezni a nevelést.

Cserny Karoly a görög-katolikus magyar püspökség beállítását sürgeti.

Pál Alfréd a görög katolikusok párbér ügyének rendezését és az amerikai magyar püspökség dolgát tette szóvá.

Vargha Gábor a népoktatásnak egységes nemzeti alapra fektetését sürgette.

(A kultuszminiszter beszéde.)

Zichy János gróf kultuszminiszter válaszol a vita során fölhangzott észrevételekre. Az a nagy emelkedés, melyet a kultusztarca költségvetése mutat, fényes bizonyossága a kormány jóindulatú gondoskodásának. Az elmúlt esztendő folyamán csak a népiskolák száma százszázalékosan nőtt, száz új tantervet, a kiadódó intézetek számát százhusz új intézettel növelte a kormány. Az intézményeken kívül a kormányzat gondja lesz a tanítóság erkölcsi és anyagi érdekeinek kielégítésére is. Reméli, hogy a tanítók fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslatot meg ez évben a törvényhozás elé terjesztheti. De ha erre január elejéig nem nyílnak lehetőségek, gondoskodni fog róla, hogy a javaslat 1913. január elejéig visszaható erővel bírjon. A javaslat ki fogja egyenlítani azt a különbséget, mely eddig az állami és nem állami tanítók anyagi javadalmazása között fennállott. A fizetelmegemlékezés a törvényjavaslat szerint közel kilenc millió koronányi adozatot ró az államra. Kéri azonban a tanítókat, hogy legyenek türelmekkel addig is, míg a javaslatot betervezhetik, visszakérdenek nyugodtan a teljesítések hivatásukat. A kormány az első papság fizetésrendezéséről ugyancsak törvényben fog gondoskodni, amelyet hamarosan a Ház elé terjeszt. Gieswein Sándornak a jellemképes fontosságáról szóló fejtegetéseit örömmel hallotta és maga is szívt vet a tanítás ilyen irányú fejlesztésére. Popp Csicsó István kifogásolta a görög-katolikus magyar püspökség fölállítását. Ez már befejezett tény és így arra kéri Popp-Csicsót, ne akarjon pápább lenni a pápánál. (Derűség.)

A püspökség szervezésének semmi támadó célzata nem volt, inkább a magyarság védelmének gondolata vezette ebben a kérdésben a kormányt. A püspökség székhelyét a kormány az egyházi és nemzeti érdekek szemmel tartásával fogja megválasztani. Gondja lesz a görög-katolikus párbér-kérdés megoldására is arra is, hogy az amerikai magyar püspökség mostani tarthatatlan viszonyai rendeztessenek a magyar állam érdekeinek megfelelően. Hogy Juriga Nándor vádjai a nemzetiségek elnyomásáról mannyire nem alapszanak a valóságon, azt mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a kormány a nemzetiségi iskoláknak is egyetlen szóra megadja az állami segélyt. A kormány természetesen a nemzeti kultúra szolgálatában áll, de a nékül, hogy a nemzetiségek művelődését megátolni akarja. Kéri a költségvetés elfogadását. (Élénk éljenzés és taps.)

A Ház ezután a költségvetést általánosságban, majd részleteiben is megvitatja.

A távozó tábornokok. Bécsből jelentik: Auffenberg lovag és Schemua Balázs lemondása dolgában a királyi kéziratok ma fognak megjelenni. A király mind a két tábornokot a vaskorona rend első osztályával tüntette ki, Schemua, volt vezérkari főnök nyugalmába megy, Auffenberg lovagnak a hadseregben való további szolgálata érdekében a király még főtartotta magának a döntést.

Befejezték

az aradi vértanúk kutatását.

— Eredménytelen ásatások. — Mit találtak az obeliszk alatt? —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Az a nagy munka, — az aradi vértanúk hamvainak felkutatása, — amelyet Vargassay Árpád vezetése mellett egy aradi bizottság magára vállalt, most már véglegesen befejeződött. Késztelenül megállapítható már, hogy a tizenhárom vértanú közül azok, akiket bitófán végeztek ki, nem nyugosznak abban a földben, amelyet a nemzet vesztőhely néven ismer. A Maros balpartján tudvalevőleg évtizedek óta koemlék áll, amelyet azért emeltek sok évvel ezelőtt, mert állítólag azon a helyen történt Damjanicsnak és hős társainak kivégzése. Ez obeliszk körül lévő hatalmas területet két esztendő alatt csaknem teljesen felastak, de a vértanúk csontjait nem találták meg. Mintegy két hónapja ezelőtt végre az utolsó helyen, az obeliszk alatt is megpróbálták felkutatni az oly rég keresett hamvakat. Tegnap teljesen befejezték ezt az ásatást is, amelynek lehangoló eredménye van. A kintaról Vargassay tanfelügyelő a következő érdekességeket mondta el tudósítónknak:

— Kutatásunknak kevés eredménye van. Nyáron a varsancok között megtaláltuk Schweidel József és Lázár Vilmos vértanúk hamvait. Őket tudvalevőleg fegyverrel végeztek ki. A biton ki-mult hősök csontjai után azonban hiába kutattunk. Legutolsó reményünk, hogy az obeliszk alatt nyugosznak a hősök, most már szerte szorult. A koemlék alatt emberi maradványokra nem akadunk. Jó melyen találtunk egy kofundamentumot. Mielőtt ezt az obeliszkot, amely most a Maros balpartján áll, felállították volna, valamikor, talán 50 évvel ezelőtt elhelyezték itt egy kis emlékkövet, amely azt hirdette, hogy itt végeztek ki a 9 vértanút. Azt az ideiglenesen elhelyezett kis emlékkövet oly területnek utmutatásai alapján készítették, akik állítólag szemtanúi voltak a szomorú aktusnak. A kis emlékkövet a kivégzés után alig 10 év múlva állították fel csak azért, hogy majd később, ha a nemzet gazdagabb lesz, ezen a helyen díszesebb emléket állíthasson. Ezt a kis követ a Maros áradása teljesen elmosa és a most itt álló nagy obeliszkot csak 1880. körül készítették új szemtanú előadása alapján, mert akkor már az elhelyezett kis emlékkövet nyomait se találták. A most felfedezett kofundamentum azt mutatja, hogy a mai obeliszk ugyanannak a kis emlékkövetnek a helyére került, amelyet kereszttel a kivégzés után állítottak fel. Késztelen tehát, hogy a vértanúkat azon a helyen végeztek ki, ahol a mostani obeliszk hirdeti ezt a nemzeti tragediát. Hogy megsemmisített az akasztófa kivégzett vértanúk csontjait feltalálnunk, annak az az oka, hogy a honvédek nyomában az aktus után elrejtették a tábornokok holttestét. Ez eddig csak feltevés volt, de az ásatások eredménytelensége ezt most megerősíti. Tudvalevő, hogy Damjanics, Lanner és Kiss Ernő családtagjai sok pénzt adtak a honvédeknek, amire azok utóban kiadtak a tábornokok holttesteit. Valószínűleg a honvédek abban reménykedtek, hogy a többi vértanúk rokonsága is arannyal fizeti a holttesteket és ezért nem földeltek el, hanem valahol a füzések között elrejtették és vártak. Amikor pedig e reményükben csalókoztak, valahol, most már teljesen ismeretlen helyen egy közös gödörbe hanyták a többi vértanú holttestét. Nem hiszem, hogy ezekre a drága hamvakra most már ráakadhatunk, mert hiszen nincs élő ember, aki nyomukra vezet-hetne.

Aki Holló Lajost hamis esküvel vádolja.

— Fölmentette az esküdtszék. —

Távirati tudósítás.

Budapest, december 13.

A budapesti esküdtszék érdekes sajtópörben hozott ma fölmentő ítéletet. A koalíciós sajtó mindig nagy gaudiummal fogadja a budapesti esküdtszék olyan ítéletét, amelyben a kormány, vagy a munkapárt fölött nem kellemes vélemény domborodik ki. Nos, a mai esküdtszéki határozattal a koalíció egyik díszét, Holló Lajost kinos szituációba állították a budapesti polgárbírák: fölmentették azt a polgárt, aki Holló Lajost hamis esküvel vádolta meg.

A szokatlan ügy részletei ezek:

Kiskunfélegyházán ez év márciusában egy „Hamis eskü” című röpcédulákra nyomatott verset osztogattak, melyet Holló Lajos, a város országgyűlési képviselője sértőnek talált magára nézve és a vers szerzője Homoki Szabó Kálmán iparoslegény ellen rágalmazási pört indított.

Holló Lajos a vers miatt 1912. szeptember 2-án adott be vádiratot a budapesti büntetőtörvényszékhez Horváth Zoltán dr. félegyházi ügyvéd után. A törvényszék vádtanácsa 1912. október 5-iki ülésében vád alá helyezte Homoki Szabó Kálmánt. A budapesti büntetőtörvényszék mint esküdtszék tárgyalta az ügyet. A főtanács elnöke Mikovich Lajos dr. elnököt. Szavazóbírák Ádám Árpád dr. és Lázár Ernő voltak. A tárgyalás megnyitása után mindenekelőtt felolvasták az inkriminált verset, mely így szólt:

A hamis eskü.

Állj elő hát holló, vedd le a süveget,
Hadd nyomkódja a vád, megharult fejedet.
Hogy az a követség, melyet kicsikartál
Igázán szerzed-e? Vagy hamisság után?

Eléáll a holló térdben összeesve,
Görnyedező háttal, mintha airt kereane.
Hazafinak hinnéd, kit városa szeret,
Ót, ki jó városán csapol minden eret?
Kézre reszketnek, tán erő híjjában
Tán a lelki vádtól bűne tudatában.

Esküdiel meg holló az élő Istenre,
Utolsó napodra s örök üdvödre
Holló így esküszik, hogy hamisat szölköl,
Tanum arra minden 48-as szónok,
Föld kidobja testem, ég kizárja lelkem,
Ha megbízásom igazul szereztem!”

Megesküszik holló tudnivaló dolog,
Mert a mandátuma nagy veszélyben forog.
Csálás, ámtásra esze lévén bőven,
Eskü alatt kezét benyújtja zsebében
Benn a lajbi zsebben a régi mandátum,
Hét évvel előbbi, nem hamis a dátum.

Igy jut a rablóhad céljához esküvel,
Látjátok polgárok a banda mit művel,
Most a nyolcas pártnak tűz ég a markában
Itt benn a városban, s benn az országházban
Országházban őket hazaárulózzák,
Itt a választások ma, d agyontaglózzák.

Jó polgártársaim a nagy Égre kérlek,
Hiszen látjátok, hogy temérdek a vétek
Ami összefüzi a bűntársaságot,
S jó városunk fáján nem hagy más virágot?

Egy mungó.

A vádlott elismerte a szerzőséget és vállalta a felelősséget. A valódiság bizonyítása tekintetében a büntető törvénykönyv 263. szakaszának 5. pontja alapján közérdekből akarta bizonyítani azt, hogy Holló Lajos a mandátuma ellen benyújtott petíció tárgyalása alkalmával a Kurján hamisan esküt tett arra, hogy megválasztása érdekében 23 év óta választóit soha nem itatja, sógornője terített asztalánál választóival nem kocintott. Ezt kívánta bizonyítani 21 tanúval, csupa félegyházi polgárral. A bíróság a valódiság bizonyítását nem engedte meg azért, mert ebbeli végzésének indoklása szerint a vádlottat az inkriminált vers megírásánál nem a közérdek vezette. Továbbá azért, mert annak kipellengérezése, hogy egy orsz. képviselő a petíció tárgyalásakor mandátumának megmentése végett hamis esküt tesz, köz-

érdeket képez ugyan, ámde ily súlyos és kemény vádnak közérdekből való közzétételére és terjesztésére egy gunyos modorban, vicces hangon megírt röpirat nem alkalmas.”

Ezt a vádlott semmisségi panasszal támadta meg és az esküdtszékhez intézendő kérdések szövegezésétől is távoltartotta magát.

Az esküdtszék a tárgyalás befejeztével két kérdést intézett az esküdtszékhez.

Az esküdtszék mindkét kérdésre nem-mel felelt. A bíróság a verdit alapján a vádlottat fölmentette.

Az esküdtszék határozata alapján hozott ítélet ellen Holló Lajos dr. főmagánvádló képviselője anyagi semmisségi panaszt jelentett be, mert az esküdtszék a vádlottat nem bűnösnek nyilvánították. Az esküdtszék ezt a semmisségi panaszt visszautasította azzal az indoklással, hogy az esküdtszék határozata ellen semmisségi panasznak helye nincs. Az ítélet így nyomban jogerős lett.

A miniszterelnök bécsi utja.

(Lukács a külpolitikai helyzetről. — A választójogi reform. — Obstrukció a Reichsrathban.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Bécs, december 13.

Lukács László miniszterelnök ma délelőtt a király személye körüli minisztériumban hivatalos ügyeket intézett el. A miniszterelnök titkára, Látovits Endre dr. kíséretében az első délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre.

A Neues Wiener Tagblatt egyik munkatársa ma fölkereste Lukács László miniszterelnököt s elmondta neki, hogy budapesti politikai körökben az a hír van elterjedve, hogy a miniszterelnök azért maradt tovább Bécsben, mert az osztrák és a közös miniszterekkel külpolitikai dolgokról tárgyal. Lukács László erre ezt felelte:

— Ó, erről nem lehet szó, csak magánügyek miatt maradtam tovább Bécsben és még ma délután vissza fogok utazni Budapestre.

Az újságíró ezután rátért a nemzetközi helyzetre s a miniszterelnök ezt mondta:

— Csak azt jelenthetem ki, hogy a nemzetközi helyzet nem rosszabbodott meg és nem elesedett ki.

Arra a kérdésre, vajon a megoldás már legközelebb várható-e, Lukács László ezt felelte:

— Csak azt ismételhetem, amit az imént mondtam: a nemzetközi helyzet az utóbbi időben nem rosszabbodott meg és egyáltalában nem változott meg. Hogy mikor lesz a megoldás és milyen formában fog bekövetkezni, arról sem lehet most határozottan nyilatkozni.

Lukács még nyomatékosan megjegyezte, hogy sem királyi kihallgatás, sem miniszteri tanácskozás, amely az ő jelenlétét szükségessé tette volna, nem volt kilátásba véve.

Beterjesztik a választójogi törvényt.

A Neue Freie Presse ma reggeli számában utal arra, hogy a magyar kormány minden programját eddigelé pontosan betartotta. Illetékes helyen nyert információ alapján jelenti a lap, hogy Lukács László miniszterelnök a parlamentben tett ígéretét, a mely szerint reméli, hogy a választói jog reformjára vonatkozó törvénytervezetet a képviselőházban még ebben az évben benyújthatja, szintén be fogja váltani.

Kereskedelmi ügyek a bizottságok előtt.

A képviselőház gazdasági bizottsága ma délután öt órakor Beöthy László kereskedelmi miniszter részvételével, Vojnich István báró elnöke alatt ülést tartott, amelyen Kálmán Gusztáv államtitkár, valamint Varga Gyula és Győri Lóránt miniszteri tanácsosok is részt vettek. Napirenden volt a statisztikai hivatal 1913. évi munkatervéről szóló kereskedelmi miniszteri jelentés, amelyet a bizottság Mocskány Sándor előadása, Tagányi Sándor és Hantos Elemér fel-

szólalása, Beöthy László kereskedelmi miniszter és Varga Gyula miniszteri tanácsos felvilágosításai után egyhangulag tudomásul vettek.

A külkereskedelmi és külforgalmi viszonyok ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslatot Mocskány Sándor előadó ismertette, amelyet a bizottság Szilassy Zoltán, Sándor Pál, Hantos Elemér, Tagányi Sándor felszólalása és Beöthy László kereskedelmi miniszter felvilágosítása után egyhangulag elfogadott.

A képviselőház gazdasági bizottsága ma délután öt órakor Tisza István gróf elnöklésével ülést tartott, amelyen Dessenoffy Arisztid referálása mellett több folyó ügyet intéztek el.

Obstrukció a kivételes törvények ellen.

Bécsből jelentik: A cseh radikálisok és a klerikális délszlávok szívesen folytatják az obstrukciót a háborús törvényjavaslatok ellen. Tegnapról mára még rosszabbodott a helyzet. Az igazságügyi bizottság ülésén, amely a rendkívüli javaslatokkal foglalkozott, tegnap este háromnegyed tízkor Hubschmann dr. kezdett beszélni és ma reggel háromnegyed hatkor fejezte be felszólalását. Csak háromszor kért szünetet öt öt percre. Azt a javaslatot, hogy a kivételes törvény hatályát egy évre korlátozzák, elvetették. Fuchs báró határozati javaslatát, amely felszólítja a kormányt, hogy a törvényt a magyar kormányval létrehozandó egyezség alapján pótcikkekkel lássa el, elfogadták. Az ülés reggel hét órakor ért véget.

Az osztrák képviselőház folytatódó ülésén Leuthner ellenzéki szónok határozati javaslatot nyújtott be, amelyben felszólítja a kormányt, hogy alkotmányos befolyását a közös kormányra érvényesítse abban az értelemben, hogy Ausztria-Magyarország készen nyilatkozzék arra az esetre, ha Szerbia a prizrendi konzulátus megsértése miatt megfelelő elégtételt nem adna, a vitás esetet a hágai állandó békétörvényszék döntése alá bocsátani. A szavazásnál ezt a határozati javaslatot elejtették, ezután megszavazták második és harmadik olvasásában is az újonc kontingenst. A Ház végül megkezdte a koalíciós törvény második olvasását.

MULATSÁGOK.

(=) Megtartják a Polgári Nőegylet tea-zsurját. Most, hogy a háborús feszültség engedett már, hogy a fenyegető veszedelemnek sötét felhői oszladoznak, az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet vezetősége úgy találta, hogy a tervbe vett és épen a kedvezőtlen viszonyok miatt elhalasztott tea zsurt és az ezzel kapcsolatos baba- és gyermek-tombolát mégis megtartja ez idén. A nőegylet vezetőségét főleg az vitte rá erre az igen helyes elhatározásra, hogy Arad város társadalmának minden rétegéből egyenes kérelmet intéztek a nőegylet vezetőségéhez, hogy tartsák meg az annyira kedvelt, népszerű és fölötté előkelő színvonalon álló délutánt, hogy a jótékony cél semmilyen körülmények között ne veszítsen, mert ha valamikor szükség volt a szegények istápolására, támogatására, úgy épen most a jelenlegi viszonyok mellett érkezett el igazában a humanizmus gyakorlásának ideje. Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet tehát igenis engedett ennek a több helyről érkezett kérelemnek s a közelebbi karácsonyi ünnepek hangulatát, fényét csak emelni fogja azáltal, hogy a tea zsurt, épen a szent karácsony küszöbén, e hó 22-én, vasárnap délután megtartja a központi szálló nagytermében. Ezzel együtt természetesen megtartják a zsúr clou-ját, az oly fényesnek és gazdagnak ígérkező baba- és gyermekjáték tombolát. A nagyközönséget, amelynek különben ez újabb akció megindításában oly nagy része van, ismételve föl hívja a nőegylet vezetősége, hogy tegyék a szegény gyermekek karácsonyi ünnepét minél boldogabbá és a megtartandó tombolára a játékokat, babákat küldjék Lőcs Rezsőné egyesületi védasszony Salacz utca 1. számú lakására. Az idej zsúr belépési díjai a tavalyinál sokkal mérsékeltebbek lesznek. A belépő díj két korona lesz, gyermekeknek pedig egy korona.

Teleszky

pénzügyminiszter az adóklivetés elhalasztásáról.

(Uj kedvezmények. — A létminimum fel-
emelése. — A munkapárt energikus ál-
lásfoglalása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 13.

Teleszky János pénzügyminiszter előklésével ma délután az adóreform ügyében tanácskozás volt, a melyen Bárczy István polgármester is részt vett. A tanácskozás után, a mely fél három órákor ért véget, Teleszky János kijelentette, hogy ragaszkodik ugyan az adóreform életbeléptetéséhez, de hajlandó az appropriációs javaslatba oly szövegű szakaszt fölvenni, hogy a mig a gazdasági helyzet nem változik, az adóklivetést el nem rendeli.

Munkapárti képviselők az adóreform ellen.

A képviselőház folyosóján ma újra össze-
verődtek az adótörvények végrehajtásának ellen-
zői. Nagy csoportban beszélgettek: Sándor Pál,
Madarassy-Beck Gyula báró, Beöthy Pál, Darvai
Fülöp, Várady Zsigmond, Sacelláry György, Ku-
binyi Géza és mások. Az a fölfogás alakult ki,
hogy a gyakorlatban semmi haszna se volna a
törvények végrehajtásának. Madarassy-Beck arra
hivta föl elbarátai figyelmét, hogy az adóeljárás
egy régi jövedéki patens alapján folya, amely az
alkotmányt megelőző időkből való és felekezeti
vonatkozásai is vannak. Hoványi Géza azt felelte,
nem hinné, hogy akadjon bíróság, amely ezt a
patentet venné alapul. Hegedüs Lóránt lépett ezután
a csoporthoz és ezeket mondta:

— Adótechnikai okokból is lehetetlennek tar-
tom a végrehajtást. Az az adóalany, akinek egyik
szébében behívó van, a másikban adókönyv, nem
foglalkozhatik új adószámításokkal. Nem hiszem,
hogy a negyvenkét millió korona jövedelmi adó,
amit a pénzügyminiszter előirányoz, behajtható
volna, mert ehhez négyezerhatszáz millió adóalap
szükséges. Már pedig nálunk ekkora adóalapot
nem lehet kimutatni. Ausztriában ötezerhatszáz
millió az adóalap, de ott olyan bevételek vannak,
mint a Dreher Antalé, aki egymaga nyolc és fél
millió évi jövedelmet vall be. Ki vallhatna be mi-
nálunk ennyit? Az uralkodóház személyzete Bécs-
ben kétezerhatszáz adóalanyt reprezentál. Nálunk
ez is hiányzik.

Nagy figyelemmel hallgatták Hegedüs fejte-
getéseit, Madarassy-Beck azt mondta még, hogy:
vis majorról állunk szemben, amely tőlünk füg-
getlenül következett be.

Sándor Pál azt az ötletet vetette föl, hogy
nemcsak a végrehajtást kell felfüggeszteni, hanem
az adótörvényt is megváltoztatni.

— Erre nincs szükség, — szölt Madarassy-
Beck. A törvény általában jó, bár vannak hiányai.
Az a lényeges, hogy az ország jövedelmét ne a
fogyasztási adókból szerezzék.

Korai még a törvény megváltoztatásáról be-
szélni, — jegyezte meg Sacelláry. Ami pedig azt
az ellenvetést illeti, hogy miért nem kezdünk hó-
napokkal ezelőtti akciót, azt felelem rá, hogy ak-
kor a gazdasági viszonyok konszolidáltabbak
voltak.

— Senkise mossa le rólunk, hogy presszió
alatt cselekszünk, — fejezte be a vitát Mada-
rassy báró — de ennek ellenére is ragaszkod-
nunk kell álláspontunkhoz.

A gyáripárosok kérése.

A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsé-
gének igazgatósága tegnap délután látogatott ülést
tartott, amelynek napirendjére az adóreform el-
halasztásának kérdését tűzte ki. Az igazgatóság

több hozzászólás után egyhangulag a következő
határozatot fogadta el:

A Magyar Gyáripárosok Országos Szövet-
sége az új adótörvények végrehajtása küszö-
bén azzal a kéréssel fordul a kormányhoz, hogy
az adótörvények végrehajtása egy esztendővel
1914. január elsejéig elhalasztassék. Amikor a
törvények életbeléptének időpontját megállapíto-
ták, nem volt előrelátható az utóbbi hónapokban
elkövetkezett súlyos pénzválság és külpolitikai bi-
zonytalanság, amelynek folytán úgy azok a társad-
almi rétegek, amelyeket az új adótörvények el-
sősorban sújtanak s ezek közt főként a városok-
ban tömörült ipari, kereskedelmi és munkásosz-
tály gazdaságilag jelentékeny károsodást szenved-
tek. Tekintettel erre és tekintetbe véve azokat a
nehézségeket is, amelyekbe az adótörvények a
jövő év elején való életbeléptetése adótechnikai
szempontból a jelenlegi bizonytalan helyzetben
minden körülmények közt ütköznek és amelyek a
végrehajtási rendeletek késői megjelenése követ-
keztében még fokozódtak, a szövetség azt a re-
ményét fejezi ki, hogy a kormány e kérést a
jelenlegi súlyos viszonyok által leginkább érintett
kereső lakosság érdekében teljesíteni fogja.

Az ügyvédek kétszeres adója

A Budapesti Ügyvédi Körben tegnap este
nagy hallgatóság előtt dr. Ujlaki József ügyvéd
tartott előadást az új adótörvényről. Különösen
az értelmi foglalkozások megadóztatását emelte
ki. Az értelmi foglalkozásokra, írókra, művészekre,
ügyvédekre nézve külön kereseti adó és külön
jövedelmi adó behozatala semmi egyebet nem
jelent, mint ugyanannak a jövedelemnek, még
hozzá kizárólag munkából származó jövedelem-
nek két különböző jogcímen való megadóztatását.
Behatóan foglalkozott az új adótörvények leg-
fontosabb technikai intézményével, a kötelező
vallomással. A törvényrendeletek a kö-
zönség messzemenő zaklatására fognak vezetni s
emellett még sem érik el a kitűzött célt. Az elő-
adáshoz, amelyet zajos tapsal jutalmazott a kö-
zönség, dr. Glücksthal Samu szölt hozzá. Reméli,
hogy ezeknek az antiszociális adótörvényeknek
életbeléptetését elhalasztják, és hogy ez az elha-
lasztás nem csupán egyszerű haladéknyerés lesz,
hanem egyúttal az adótörvények gyökeres reví-
ziójára fog vezetni. Ebben az irányban mozgalmat
kell indítani s a mozgalm élére az erre hi-
vatott ügyvédi kar, kell, hogy álljon. Ezután Bu-
rián Béla dr. elnök a kör nevében meleg hangon
mondott köszönetet mindkét felszólalónak.

A pénzügyminiszter nyilatkozik.

Délben megjelent a Házban Teleszky János.
Tisza Istvánnal, aki ekkor az elnöki emelvényen
ült, nyomban közölték, hogy megérkezett a pénz-
ügyminiszter. Tisza sietve adta át az elnöklést
Beöthy Pálnak és a folyosóra ment, ahol Te-
leszkyvel találkozott. Azután visszavonultak egy
óráig tartó tanácskozásra. A pénzügyminiszter ké-
sőbb Hegedüs Lóránttal, Sándor Pallal, Heltai
Ferenccel és Darvai Fülöppel konferált behatóan.
Híre jár, hogy holnap minisztertanács lesz az
adótörvények dolgában.

Egy újságíró előtt az ülés után fél három
órákor Teleszky János pénzügyminiszter a követ-
kező kijelentést tette:

— Ragaszkodom ugyan az adótörvények élet-
beléptetéséhez, de a rossz közgazdasági visz-
onyokra való tekintettel hajlandó vagyok olyan szö-
vegű szakaszt fölvenni az appropriációs törvénybe,
amelynek értelmében az adóklivetés elrendelése
egyelőre halasztást fog szenvedni, legalább addig,
amíg a közgazdasági viszonyok meg nem javul-
nak. Hajlandó vagyok arra is, hogy még egy ke-
vezményt adjak, nevezetesen azt, hogy ha az új
adókból a megállapítottnál több folya be, úgy
ezt a többletet a 800 koronás adómentes létmini-

mum felemelésére, illetve a jövedelmi adó köztér-
telének leszállítására fogom fordítani.

Elmaradó tiltakozások.

A főváros törvényhatósági bizottsága holnap
délután rendkívüli közgyűlést tart, amelynek egyet-
len tárgya a tanács jelentése a betegápolás pó-
tadójának fölemelése, valamint az új adótörvé-
nyek életbeléptetésének elhalasztása ügyében tett
lépésekről. Az eredeti terv az volt, hogy holnap
dél előtt a vidéki városok kongresszusának képví-
selői is ülést tartanak, hogy együttes föllépésükkel
erősítsék a főváros akcióját. Ez az ülés azonban
elmarad, mert a főváros és a vidék közt a célok
és eszközök tekintetében nincs meg a teljes össz-
hang.

A főváros álláspontja.

A fővárosi pártközi bizottsága ma többek kö-
zött a szénkérdéssel is foglalkozott. Különböző
tervek merültek fel, de végleges határozat nem
történt. Felszólították a tanácsot, hogy szívesen sze-
rezen be oly célból, hogy ezt kismennyiségben
piacokon és egyéb elárúsító helyeken árusít-
hassák.

Áttérve az adótörvények tárgyalására, Bárczy
polgármester jelentést tett eljárásának eredményé-
ről és elbeszélte, hogy mit mondott a miniszter.

A kerületek bizottsági ülésében résztvevő kép-
viselők tudomásul vették a jelentést, de Vázsonyi
Vilmos felszólalása után egyértelműen megállapí-
tották, hogy a miniszter kijelentésének abszolúte
semmi értéke sincs, mert az izgatottságot és két-
séget még jobban fokozza. A régi adótörvény
alapján úgy is csak 1913. május végével lehetne
kész az adóklivetés. Abban is egyhangú volt a
megállapodás, hogy az időpont, amelyet a kor-
mány választott, igen szerencsétlen, amennyiben
az adótörvények végrehajtása megsebzí az or-
szág polgárainak érdekeit és súlyos támadást in-
téz az ország jóléte ellen. A főváros nem nyug-
szik bele az adótörvények végrehajtásában és
minden törvényes eszköz felhasználásával töre-
kedni fog a törvények megváltoztatására. Abban,
hogy a kormánynak kifejezetten bizalmatlanságot
szavazzon a főváros, nem történt megállapodás,
de az 1, 8, 4, 6, 9 és 10 kerületek képviselői
kijelentették, hogy a maguk részéről a legradi-
kálisabb indítványhoz is hozzá járulnak.

A bizottság a holnapi közgyűlés előtt újra
értekezletet fog tartani.

A munkapárt az adóreform végrehajtása ellen.

A nemzeti munkapártban ma este az új adó-
törvények képezték a megbeszélések tárgyát. A
párt tulnyomó többsége tisztában van azzal, hogyha
a kormány vonakodna a megindított akciónak
deferálni, úgy ez a pártra nézve súlyos követke-
zményekkel járna és hogy a fővárosnak a kormány
és az uralkodó munkapárt ellen intézett szözata
nem maradna politikai következmények nélkül.
A párt tulnyomó többségének az volt a fölfogása,
hogy a polgárság, ennél fogva a többség érdeké-
ben lenne az, ha az adótörvényeket elhalasztanák.

Fél 9 órákor megjelent Teleszky pénzügy-
miniszter a körben, előbb rövid tanácskozást folyta-
tott Tisza István gróffal. Várták, hogy Lukács
miniszterelnök megjelenik a körben s nagy sajná-
lattal vették tudomásul ennek ellenkezőjét. Nem-
sokára megjelent Bárczy polgármester is, hogy
tudassa az előbb ismertett értekezlet eredmé-
nyét a pénzügyminiszterrel. Különbben a pénzügy-
miniszternek álláspontja a ma délben tartott érte-
kezleten már bizonyos koncessziót tartalmaz az
eddig intranzigens magatartásával szemben.

A polgármester kijelentette, hogy a pénzügy-
miniszter indítványának elsősége, hogy tudniillik
halassza el az adótörvény végrehajtását mindad-
dig, amíg normális gazdasági viszonyok nem álla-

nak elő, elnem fogadható, mert az uralkodó bi zonytalanság csak fokozódna, hogyha egy és ugyanazon adóévben a régi és új adótörvények párhuzamosan lépneek érvénybe. A munkapárt ban az a terv merült fel, hogy a mint valószínű, a holnapi ülésen a Házban a pénzügyminiszter költségvetését gyorsan elintézik s még a déli órákban egy értekezletet tart a munkapárt, ame lyen ezzel a kérdéssel fog foglalkozni és igyek szik kompromisszumot létrehozni.

A megsértett prizrendi konzul.

(Édi konzul jelentése. — Szélcsemd a szerb konfliktusban.)

Saját tudóstónk telefonjelentése.

Arad, december 13.

A mai nap jelentősebb eseményt nem hozott, vagy legalább is nem juttatott a nyilvánosság elé a még mindig válságos szerb konfliktus ügyében. Új mindössze az, hogy Édi konzul végre megérke zett Bécsbe és jelentést tett a külügyminisztérium ban a vizsgálat eredményéről. Hogy mit jelentett a konzul, arról még nem szólnak mai értesüle seink, amelyek a következők:

Édi konzul a Prochaska ügyéről.

Bécs: Ma sem tudja még a világ teljes hi telességgel, mi történt tulajdonképpen Prizrendben. Mindenféle hír terjedt már el a Prochaska kon zult ért sérelemlről, míg végre a minap hiteles helyről vett értesülés nyomán közölte az Esti Új ság, hogy Prochaskát testi sérelem nem érte. Ma a lipcsei Neueste Nachrichten azt jelenti, hogy Édi konzul megállapította, hogy a szerb katonák Prizrendbe való bevonulásuk alkalmával *Ferenc József király képét gyalázó szavak kíséretében da rabokra tépték*. Később szerb tiszték meg akarták vesztegetni a konzulátusnak több tisztviselőjét, hogy ezt az esetet elhallgassák.

Édi konzul, aki a Prochaska ügyben a viza gálatot vezette, befejezte munkáját. A magyar származású vizsgálóbiztos, aki igen lelkes ma gyar ember, tegnap Ü-zkübből Belgrádba érke zett és tovább utazott Budapesten át Bécs felé.

Bécs: Mára várták, hogy Édi konzul jelenté sét nyilvánosságra hozzák, ez azonban ma sem történt meg. A Prochaska ügyben néhány új ada tot közöl a Szlovenec című lap, amely többek között azt írja Laibachból: A novibazári csata után a török hadak a hegyek közé vonultak. Prochaska konzul követeket küldött hozzájuk és kérte őket, hogy folytassák az ellenállást. Azon kívül Prochaska a szerbekkel szemben való el lentállásra szólította fel Prizrendben a törököket, arnautákat és az albánokat. Azt a tanácsot adta az albánoknak, hogy fegyveres védelemért fordul janak Ausztria-Magyarországhoz, sőt a konzul maga is szervezte a fegyveres ellentállást. A lap közli azt a nyilatkozatot, amelyet Tomics Josa újvidéki szerb lépszerkesztő hetekkel ezelőtt köz zétett és amelyet annak idején az Aradi Köz löny is közölt. Tomasics szerint tudvalevőleg Prochaska szóval és írásban súlyosan megsér tette a szerbeket és tiszteletlenül viselkedett Jan kovics tábornokkal szemben.

Belgrád, december 13. Édi konzul tegnap Prizrendből ide érkezett és hosszú megbeszélést folytatott Ugron követtel, akivel ismertette a Prochaska ügy tényállását. Édi még ma Bécsbe érkezik.

Bécs, december 13. Édi konzul ma a keleti expresszvonattal Bécsbe érkezett. Mint Belgrád ből jelentik, a konzul, úgy látszik, teljesen meg van elégedve küldetésének az eredményével. Dicse rőleg emlékezett meg a szerb hatóságok rend kívüli előzékenységről és kijelentette, hogy Pro chaskát a legjobb egészségben hagyta hátra Üsz kübben.

Bécs: Édi konzul ma délelőtt hosszabb ideig konferált Berchtold gróf külügyminiszterrel és Machis külügyi osztályfőnökkel. A konzul jelen tést tett a Prochaska ügyről az értekezés során. A jelentés részleteiről eddig semmi sem szivár gott ki. Prochaska állítólag jól van, legközelebb visszatér Prizrendbe, hogy ott a szerb kormány tól elégtételt kapjon.

Belgrád: Rakics szerb külügyminiszteri ál lamtitkár, aki Édi osztrák-magyar konzult Priz rendbe kísérte, veleegyütt visszatért onnan. Hiva talos részről Rakics jelentése alapján közlik, hogy Prochaska konzul afférját a monarchiában erő sen túlozták és felfújták. Személyes tapasztala tokból meggyőződött, hogy a szerb katonai ható ságok csakugyan helytelenül jártak el Prochaska val szemben, de mikor ő tiltakozott a szabályta lanságok és tulkapások ellen, a szerb katonai ha tóságok igazat adtak neki.

Mit akar Szerbia és Oroszország?

Berlin, december 13. A Vossische Zeitung nak jelentik Pétervárról: Nemcsak a délnyugati kormányzóságban, hanem az utóbbi napokban Pétervárott is nagyszabású előkészületet tesznek mozgósítás esetére.

Belgrád, december 13. A főiskolai hallgatók tegnap osztrák és magyarellenés tüntetést ren deztek. A szónokok beszédükben a többi közt azt mondták, hogy Ausztria és Magyarország felé Szerbiától.

Pétervár: Egy magasrangú orosz diplomata a Nowoje Wremja egy munkatársával folytatott beszélgetésében beismerte, hogy Ausztria-Magyar ország előzékenyen viselkedett a konfliktus öz szes kérdéseiben. Most csak attól lehet tartani, hogy a monarchia túlságosan ki fogja terjeszteni az albán territoriumot s a meghódított területek ből túl sokat fognak követelni Albánia számára. Ez ellen Oroszország is tiltakozna. Egyébiránt a mérvadó orosz politikai körökben mindenütt bé ké s a hangulat s remélik, hogy a konfliktust bé ké sen fogják elintézni.

A trónörökös nem megy vadászni.

Boroszó: Silva Taroucca gróf vadászatait, amelyen mindig jelen szokott lenni a trónörökös, épen Ferenc Ferdinánd főherceg kérésére a mult hétről elhalasztották. A vadászatot a jövő hétfőn kellett volna megtartani, de a trónörökös ismételt kérésére újból elhalasztották. Valószínű, hogy ezek a halasztások a külpolitikai helyzet válságos vol tával állanak összefüggésben.

Párisi ratifikáló konferencia.

Bécsből jelentik a Lokalanzeigernak: A há rmasszövetség hatalmai elvileg nincsenek ellene a Párisban tartandó esetleges konferenciának, de akkor fognak hozzájárulni, ha esetleg arról lesz szó, hogy ezen a konferencián a nagykövetek londoni reanizációjának határozatát ratifikálják. Ha a párisi konferencián az ügyeket újból tárgyalni akarnák, a hármasszövetséghez tartozó nagyhatal mak nem fognak részt venni.

Hazahívják a vörös kereszteteseket.

Bécs: Az osztrák vörös kereszt egyesületnek a Balkánon lévő különítményei utasítást kap tak, hogy nvoe napon belül térjenek vissza Bécsbe.

Rutének Oroszország ellen.

Bécs, december 13. A Fremdenblatt jelenti Lembergől: Az ukrainai nemzeti komité, mint az ukrainai nemzeti demokrata-párt legfelsőbb ve zető közege, egyhangulag rezolúciót fogadott el, melyben a többi között tiltakozik a ruszofil propoganda ellen és konstatálja, hogy az ukrainai nép érdekei teljesen fedik az osztrák-magyar mo narchia érdekeit.

Diplomaták ankétje a konfliktusról.

Páris: A „Petit Parisien” diplomácia körök ben ankétet rendezett, hogy tájékoztatást nyerjen Ausztria-Magyarország valódi szándékait illetőleg, mert itt még mindig nem tudják megérteni, hogy miért nyugtalanító a dunai monarchia magavise lete. Az ankétén természetesen csak olyan véle mények hangzottak el, csak oly nyilatkozatok lát tak napvilágot, amelyet a nagyközönség már is mer. A lap öt pontban foglalta össze az ankét eredményét. Az első pont a monarchia katonai készülődésére vonatkozik, amelyet általában sok kal nagyobbak mondtak, mint amilyen tulajdon képen.

A második pont megállapítja, hogy a monarchia addig, míg a háboru tart, tartózkodni fog attól, hogy beavatkozzék a Balkán államok — speciálisan Szerbia — ügyeibe. Ezzel békeszere tetét akarja a monarchia megmutatni. A harma dik pont szerint Szerbia követelése az adriai ki kötőt illetőleg tarthatatlannak és teljesíthetetlenek. A negyedik pont szerint a bécsi kabinet hajlandó lenne kereskedelempolitikai téren tárgyalni Szer biával. De amire első sorban szüksége lenne Ausztria-Magyarországnak, az az azei tengerhez vezető kijárat Szalonikinél. Szaloniki, mint szabad kikötő, közvetlen összeköttetést tapna a monar chiával. Az ötödik pont utal arra, hogy a szerb kormány sohasem adott egyenes választ Ugron követ lépéseire és a hogy Szerbiát bizonyos nagy hatalom, névszerint Oroszország, biztosította tá mogatásáról az esetre, hogy a monarchia háborut üzenne. Mindamellet — írja a Petit Parisien — nincs kizárva, hogy a konfliktust békésen in tézik el.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Aradi mozgalom az adótörvények el halasztása érdekében. Az egész országban iz galmas érdeklődés kíséri annak a mozgalomnak a kilátásait, amely az új adótörvények életbelépte tésének elhalasztása érdekében indult meg. Azok a tárgyalások, amelyek ez irányban megindultak, még nem vezettek teljes eredményre és így bi zonytalan, vajon az elodázás megtörténik-e és ha igen, mennyi időre. Az elhalasztás mellett jelen tős állásfoglalás fog történni azon a nagygyűlésen, amelyet az Aradi Kereskedők Köre összehívására vasárnap, december hó 15-én délután 3 órakor a városháza nagytermében tartanak meg, és a melynek előadója Glücksthal Samu dr., az O. M. K. E. központi ügyésze lesz.

Az üléshez, amint megirtuk indítványt nyuj tottak be az iránt, hogy az sürgős felterjesztést tegyen az adótörvények elhalasztása iránt. Az indítványt többek között a következő kereskedők írták alá: Andrányi Károly báró, Domány József, kereskedelmi tanácsos, ifju Neuman Adolf, Wa dowszky Gusztáv, Éles Ármin, Weisz Márk, Kneif el Lajos, Adler Andor, Hegyi Albert, Goldschmidt Sándor, Steiner Ferenc, Schwartz Hermann, Deutsch Fülöp, Funkelstein József, Marech Gyula, Holländer Ignác, Szabó Albert, Assael József, Weisz Dávid, Keppich Zsigmond, Rosenberg Ar tur, Grimm A. József és mások.

(*) A III. kerületi polgári kör kéri azon III. kerületi háztulajdonosokat, kik a csatornizási költségre vonatkozó fizetési meghagyást megkap tak és a költséget részletekben kívánják törleszteni, szíveskedjenek a kör helyiségében (Illés u. 75. sz.) kitett könyvet aláírni. Pál Lajos s. k. elnök.

(*) Az Aradi és vidéki kereskedelmi uta zók és ügynökök egyesülete e hó 14-én, szombaton, este fél 9 órakor, a Fehér Kereszt gyémánttermében családi összejövetelt rendez, melyre az egyesület tagjait és családjukat ezuton is meghívja az elnökség. A tagok által bevezetett vendégek szívesen láttatnak.

Kismet.

(Knoblauch Edward dekoratív mesejátéka. — A berlini Künstler-Theater bemutatója.)

— Saját levelezőnkől. —

Berlin, december 13.

Az exotikus milieu s a sok keleties motívum már nem idegen a szemünknek s talán épen itt esett a hiba Kismettel: nem tudunk elég nagy szemet merészteni rá. A Freksa-Hollaender Reinhardt-féle Sumurum, Gozzi gróf Tarandot-ja és Scholz Vilmos tavalyi Kicsértelt lelkek című lélekvándorlási komédiája jóidőre lecsendesítette az érdeklődésünket az irodalom e nagyon is álomszerű és fantasztikusan figurális és kosztüm-művészies távolsága iránt s ha a Kismet pompóz háremjelenete és a Karneváli felvonulás stilizált grotesksége pár dekoratív illuminációt is kever ritmustalan hétköznapiaságunk közé, menekülünk a Künstler Theater izléstelen színeivel zsufolt nézőteréről, mert kissé mégis csak sajnáljuk az időt, amit elpazaroltunk s nagyon is józanul élénk ríkt az a kiábrándító tudat, hogy Kismet egész dekoratív partitúrája pár perc múlva nyomtalanul kifut a memoriánkból.

A színpad elsősorban a rendező legyen — mondotta Reinhardt — s Charlé Gusztáv, a müncheniek igazgató-rendezője, ugyancsan előtérbe tolakodott a megállapítás rájárából. Knoblauch Edward — akinek Faun-jától a budapestiek el voltak ragadtatva — a Kismet-ben csak szavakkal megrajzolt vonalakat és direktívákat szállított a rendezőnek s a rendező kosztüm-művészeivel és kulisza-mázolójával felhívította a hármuk fantáziáját s lett belőle egy motívumoktól súlyos és színességgel (majdnem érdekes) megkapó mesejáték, milyen mostanában Németországnak kell és járja s tisztelnek sem utolsó.

Hádzsi koldus álma a bagdadi kalifa palotája előtt... ugy-e, emlékeznek rá az 1001 éj meséiből. Csupa varázslat és gyűlkosság a morál szent nevében — pár sikerült point a darab fináléja felé. Táncok és reflektor-effektusok, kigyótáncok és kigyóbüvölések, sok aranypénz az elérhetetlen zacskóban, ördögi kánkánok és ördögi mosolyok és demokratikus filozófiák... istenem, mi mindenről nem álmodik a szegény Hádzsi, aki a végén már csak avval ébred a kalifa közeletéről, hogy minden szép csak az álomban lehetséges és csak az álomban létezik.

Ez a kevés téma és sok dekoráció még a nyár folyamán indult jól megreklámozott útjára. A müncheni idegenforgalom el volt ragadtatva a darab szépen összekomponált képeitől s ez érthető is, mert a szem megkapja a magát s nagyzási hőbortban szenved az, aki nyáron többet akar. Meleg van ilyenkor: játszanak a kuliszták, a dekorációk, a kosztümök reflektorok; a színész és a hang és az ész üdüljön. Van okuk rá.

Berlinben is tetszett a darab. Ilyenkor — karácsony előtt — már nem is szokatlan és indokolatlan a nagy kassza rapportra való számítgatás. Kismet is megkapja a maga publikumát, Knoblauch is a tantième-jeit s ily kellemes rekompensáció fejében Knoblauch Eduard is bátran lemondhatott arról, hogy babért fonasson velünk a homloka köré.

A Künstler Theater előadását — ha lemondunk arról, hogy részbeni csalatkozásért bosszút álljunk — egész sor dicséret epithetonnal honorálhatjuk. Charlé Gusztáv, akinek taktus-verbője úgy hasonlít Reinhardtéhoz, mint — hogy újat mondjak — Czinner Pál Schnitzler plágiuma Kerr Alfréd művéhez — mindent elhozott a színpadra, amit drága pénzen meg lehet venni jobb konfekciós boltokban. A piszkos bagdadi koldus álmodozót titokzatos és Arábia után sémajező dekorációkkal hálózta körül, olyannyira, hogy ébren aligha jutott volna kifelé a tumultusból. A hárem érdekes és érdekelt, pikáns volt és a valóságot megszegyenítően mestelen. Fürdő is volt a hárem közepén s akadt néhány kis hölgyke, akik nem voltak szegénylősek és habonásak és meg is fürödtek. Mondom: érdekes volt.

Az egyes képek közötti pauzákat táncokkal illusztrálták. Itt is a trükk játszotta a vezető szerepet. Balencia Tortola kisasszony kigyótánc pompás testi materiát árult el a zene és ritmusok kifejezéséhez. A koldus szerepét — ez az egyedüli szerep, melyet érdemes volt megírni s melyet érdemes volt eljátszani Lind Emil nevű tehetséges és eszét produktíven felhasználó színész játszotta, kár, hogy inkább a blaziert álmodozót, mint a rajongó fantáziát kreálta, akiben kevés volt a groteszk szín és cselekvés.

A zenészműveket Mracek Gusztáv — egy cseh muzikus írta; partitúrájába néha-néha igen érdekes és eredeti és keleties motívumokat rajzolt s ha kóritjét nem is kontrollálhattuk, megnyugodtunk a színes és elandálító és eseménytelen harmóniában — hiszen nekünk most már amúgy is minden mindegy volt...

Brázay Emil.

Ha háboru lesz...

— Aradi urinők harctéri szolgálatban. —

— A. Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Ahol máskor a Kölcsey-egylet zsúrai egyesítik Arad előkelő hölgyközönségét, oda az emberszeret, a könyörületesség nevében elhangzott hívó szóra sietett a fiatal leányok és asszonyok nagy tömege, hogy a Vörös Kereszt egyesületnek a háboru borzalmainak enyhítésére irányuló munkájában segítségére legyenek.

A hangulat, mely az értekezlet megnyitása előtt is elfogta a lelkeket, elűtött a városhaza nagytermében találkozó adó hölgytársaságok megszokott vidám, csevegő, nevetgélő diszpozíciójától. Ugy illett, hogy a komor és a vérjegyében születtett alkalmat ezuttal a nők is az elfogódottság, sőt talán a meghatottság érzetével jelezzék. Inkább az elszántság, a nagy kísértéssel elkövetkezhető küzdelemre való készség és elhatározás bátorsága látszott az aradi hölgytársadalom képviselőinek arcán.

— Ha a mi diplomataink most ide belépnének, menten bátorságot kapnának a hadüzenetre — mondotta egy fiatal leány, aki ugylátszik, azonban külpolitikus — a szomszédnőjenek. Az egész Balkán-szövetségnek nem volt ennyi ápolónője, mint amennyien mi itt vagyunk.

Valóban így is volt. Wadowszky Gusztávné elnöknő örömtől sugárzó szemekkel tartott mustrát az emberszeretet nevében verbuválódó önkéntes seregen.

Ha valamely vasszigorúságú állami törvény tenné kötelességévé a nőknek a katonai szolgálatot, akkor sem állíthatna össze az armádia vezetősege szebb és válogatottabb elit-csapatot, mint amilyen ma a városház nagytermében a lelkesmeret szavára rekrutálódott. Pedig ennek a részint harcterre készülő, részint majd súlyosan sebesülteket befogadó kórházakba bevonuló önkénteseknek az egyenruházata sem olyan, ami valami kíváncsi tenné annak viselését. Hőstettek várnak ugyan ezekre a harcosokra is, de azokat a poéta, legalább az elmúlt idők poétája, nem énekli meg, a történelem nem jegyzi fel. És mégis tudunk az aradi hölgyek a szamaritanus munkára. Ennél nagyobb elégtételt nem szolgáltathattak volna azok vadjaival szemben, akik arra a vakmerő kijelentésre ragadtattak magukat, hogy a magyar nő olyan mint a magyar férfi. Fellobbanó, szalma láng ég a szívében.

Nem igaz! Mikor Wadowszky Gusztávné üdvözlő szavai után Bókényi Arisztid titkár őszintén, a tényeknek megfelelően, talán inkább feketén vázolta azokat a borzalmakat, melyeknek enyhítésére a Vörös Kereszt vállalkozott és szépítgetés nélkül, realisan leírta ama feladatok nehéz-

ségét, az áldozatok nagyságát, melyeket azoknak kell vállalniuk, akik ápolónők gyanánt akár itthon, akár a harctéren dolgozni akarnak, a zsufolt terem minden részéről annyian jelentkeztek, hogy az egylet valamennyi funkcionáriusa alig tudta jegyezni a nevüket.

Csak az ragadta meg az aradi nők figyelmét, hogy az ország háborus veszedelm előtt áll, az ország térilakosságának nagy része a halállal készül szembe nézni és ez a modern háboruban a súlyos sebesültek százazreit jelentheti, az aradi nők méltó reprezentánsai hálás szívvel fogadtak az alkalmat, mely lehetővé teszi, hogy bizonyosságát adhassák az intelligenciájuknak, szívük nemességének.

Az aradi társadalom büszkesége, a legidealisabb kötelességismeret mintaképe, Urbán Iván báró főispán családja volt az első, aki az emberszeretet, a honleányi erények gyakorlására példát mutatott.

— Ha a feleségem egészsége megengedi — mondott Urbán báró főispán — akkor lemegy a harctéri kórházba is, hogy a nyomor enyhítésén segítsék.

De nemcsak azok állottak be a nagyszerű hadsereg soraiba, akik ma ott voltak a Vörös Kereszt értekezletén. Mindenki, akiben emberi szív dobog bizonyára megteszi kötelességet és adományaival, penzsegélyével vagy tehernemű és alsó ruha ajándékozásával siet megmenteni azokat az embertársait, akiket egy vegélatnatlan vértenger készül magába fullasztani.

Az egyesület már hétfőn délután négy órakor megnyitja az ápolónői tanfolyamot. Varjassy Lajos polgarmester átengedte az elméleti oktatás céljaira a városhaza nagytermét. Bacskay Béla dr. tartja ott az előadásokat. A teoretikus képzés négy öt nap alatt befejeződik és azután a vármegye kórházában Zimmermann Karoly dr. Posgay István dr. és Jankó Béla ezredorvos a gyakorlati teendőkre tanuják meg a jelentkezőket.

Azok, akik a harctéri egészségügyi ekspedicióban részt akarnak venni, azok vasarnapig jelentkezhetnek Bókényi Arisztid úrnál, aki különben minden szükséges felvilágosítással szívesen szolgál. Az adományok is hozzá jutalandók el. A mai napon a következők jelentkeztek a tanfolyamra hallgatókúl és a harctéri ekspedicióra:

Urbán Iván báró, Bieda Viktorné grófné, Urbán Pálné báróné, Boross Klára, Bakonyi Erzsébet, Kiss Erzsébet, Kozma Ilona, Ger Mariska, Vereb Margit, özvegy Kalmar Jozsefné, Rozsnyay Katalin és Ilona, Banffy Antal báróné, dr. Zimmermann Karolyne, Rosensohn Margit, Dr. Grosz Eudéne, Schuster Ilona, Vajda Marietta és Vajda Olga, Dr. Schreiber Vilmosné, Király Lászlóné, Bara Margit, Mayer Miksané, Augenbuck Eszter, özv. Hoffner Vilmosné és Annus, Magyary Ida, Grünwald Zsuzsi, Farsang Mariska, Krebs Zsuzs, Dr. Darányi Jánosné, Dengi Katalin, Sauer Antónia, Tschuech Jozsefné és Rozsi, özv. Balog Istvánné, Grünbaum Szerén, Kövesdy Lajosné, Jeney Beáta, özv. Bene Gáborné, Tenner Jozsefné, Leacay Sándorné, Király Lászlóné, Wagner Jozsefné, Lengyel Istvánné, Torók Nusi, Rozsi és Vilma, Scoumbra Margit, Decsy Géza, Papp Jánosné, Szabó Györgyné, Schütz Gizella, Páris Annus, Nikodém Lajosné, Kadas Aranka, Meszaros Mariska és Krzai, özv. Rónay Jánosné, Eder Viktorné, Laczay Ernéné, Varsányi Janka, Bujó Jozsefné, özv. Weintz Pálné, Jombart Lajosné, Benedek Eszter, Nagy Lilly, Lőrinczy Vilma, Drecher Gizella, Bányádi Jozsefné, özv. Szavits Demeterné és Mici, Mosztalir Erzsike, Bózy Terike, Kintzig Géza, Jeney Jánosné, Rónay Lajosné és Dóra, Csernovits Diodorné és Emilia, Mandi Krzsi, Goldmann Ilona, özv. Haszlinger Ferencné és Boske, Ráóczi Klára, Ricster Lilly, Schütz Karolyne és Teréz, Vajda Ilona, Bogsan Karolyne és Mariska, Winkler Ilona, Najmányi Margit, Scally nővérek, Kovaly Erzsébet és Gizella, Nagy O. banné, Nerich Ilona.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Szombat: *Éva*, operette.Vasárnap: Délután: *A szép gárdista*, operette.Este: *Éva*, operette.

Éva.

(Operett 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodenszky. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Bemutató előadás.)

Szerte a világon ahány operett színház van, annak valamennyi direktora Lehárban, a diadalmas komponistában imádja a maga külön istenét. Lehár a színházak üdvöskéje és ha olyan esztendő fordulna, hogy a világhírű zeneszerző nem ajándékozna meg a világot új operettel, halomra buknának a színházigazgatók. Az idej esztendő uralkodó planétája az Éva. Hozzánk kicsit későn került el, de a kontinens valamennyi nagy városa Éva lázban ég és a babérok mellé újabb milliókat rak félre Lehár Ferenc és két librettistája Willner és Bodenszky.

Ezekről a szövegírókról, mint kitűnő érzékű tiszteletberekéről érdemes pár szót szólni. Az egyik közülük, Bodenszky, még nem is olyan régen az An der Wien színház kardalosa volt és addig fujta a kórust, míg alaposan el nem leste a színpadi technika minden ördögösségét. Willnerrel együtt aztán gyárilag készítik a Lehár-librettókat, aszerint, hogy milyen mennyiségre van szüksége a komponistának. Egyik évben néha három librettó is elhagyja a műhelyt. Ezzel még nincs befejezve különben nagyszerűen fejlődő mesterségük. A már egyszer megírt szöveget, helyhez és politikai viszonyokhoz át is írják. Így a Vig özvegy montenegrói szűzsége a Balkánon új köntöst kapott, a Luxemburg grófjának Bazil hercege a szláv színpadon a Kanári szigetről hozza a kincseket, a ma bemutatott Éva a bécsi kedélyeknek rokonszenvesebb szentimentális leányzóból, a budapesti erkölcsökre való tekintettel a harmadik felvonásban ijesztően kacérkodik a fedér élettel. Szóval Willner és Bodenszky tömegpszichológusok és megrendelésre új habitusba öltöztetik librettóikat.

Ez a transzformáció nem ártott meg az Éva szövegének, már csak azért sem, mert a mi primadonnáink temperamentumának kevésbé felel meg a túlságosan limonádé ízű bécsi gyári leány, mint az az Éva, aki belekóstolva a csillogó, mulató életbe, zajosabb kiruccanásokra is kapható.

A Vig özvegy óta sok nagy és állandó sikerű operett partitúra került ki Lehár varázstollából, de egyik sem közelíti meg, még melódia gazdagság tekintetében sem az Évát. Mintha először buzogna elő egy bőséges forrás minden üdítő itala, olyan gazdagon árad felénk Lehár kéjbe ringató muzsikája. Semmi reminiscencia, csupa új, elbájoló bűvös melódia, még Lehártól is meglepő bravuros hangszerelésben. Egyik-másik párti az operett irodalomban egyedül álló műremek, melynél különbet a klasszikus Offenbach, vagy Müllöcker sem komponált. Ezt a zenét elhallgatnók számtalanszor, anélkül, hogy megünnánk és mindig találunk majd benne szépet, üdítőt és libincselőt.

A színház sok gondnal, derékas előkészülettel, fényes sikerrel hozta színre az új Lehár operettet. A két vezető nő szerep *Diósinak* és *Rontainak* jutott. Diósi Éva szerepében művészetének új, értékes kvalitásairól győződött meg bennünket. Szinte kerülve minden szertelenkedő primadonna trükköt, a legtermészetesebb egyszerűséggel ért el olyan sikert, amelyik az Éva aradi sorsát is megpecsételte. Decens játéka, graciosus táncai a lelkesedés tapsaira ragadtak a közönséget, énekének pedig a gondos előkészület hozott számára minden eddiginél nagyobb sikert. *Rontai*

is büszke lehet Desisee szerepében aratott sikerére. Mindig készséggel regisztráljuk Rontai Boriska sikerét, ha azt a maihoz hasonló keresetlenség eredményezi. A szerep kínálkozik túlsókra, a művész azonban került minden olyan excentricitást, melylyel a művészi komolyság rovására szolgálna, és így őszinte öröme telhet a maga csinálta sikerben.

Nagyszerű táncával alig tudott betelni a közönség és valamennyit többször kellett megisméltetnie. *Huszár* Károly játszotta Fleubert Oktávót. Ez a fiatal művész a szemünk előtt nő nagyra. Minden új szerepe nagy ambíciójának élvezetes eredménye. Ma már egyformán élvezzük játékát és kiváló énekművészetét, aminek leghálásabb honorálója maga a közönség, aki melegen ünnepelte Huszárt a bemutatón. Valósággal dédelgették az est folyamán *Győző* Alfrédet, aki egyik legpompásabb szerepét kreálta Dagobertben. *Hajdútska* László Primelles könyvelő szerepében ismét bebizonyította, hogy ha helyére állítják a legnagyobb élvezetet szerzi meg a publikumnak. Herold adta Levuset, újabb tanujelét adva nagy intelligenciájának.

A legteljesebb elismerés és a legnagyobb dicséret jár ki *Tilger* Árpádnak a kitűnő karmesternek, aki faradtságos gondnal tanította be és vitte diadalra az előadást. Nem kevesebb érdem jut ki a sikerből *Polgár* Sándornak a rendezés nehéz és eredményes munkájáért, valamint az ének és zenekarnak, akik betetőzték a nem mindennapos sikert.

A fényes kiállításban színre került operettet a közönség abszolút tetszése kísérte és az eredményt a jubiláris előadások fogják igazolni. *H. G.*

* **Aradi művészek kollektív kiállítása.** Az aradi Képző és Iparművészeti társulat negy aradi népszerű művész ember ez esztendői munkásságának élvezetes, érett gyümölcsét mutatja be azon a tárlaton, melyet a polgári leányiskola új rajztermében rendez. *Ilenc* Lipót, *Balla* Béla, *Pataki* Sándor több mint száz darab olaj és akvarell képpel, *Albert* Andor pedig szobraival jelenik meg az őket mindig megbecsülő és pártoló aradi közönség előtt. Vasárnap délelőtti tizenegy órakor nyílik meg a kiállítás, mely a négy nagy tehetségű művész java alkotásaiból izléssel és tetszettel van összeállítva. A tárlat rendező társulat tagjait és Arad városnak a művészetet mindig megbecsülő közönségét ezután hívja meg az egyesület igazgatósága.

* **Gyermekelekedés.** A karácsonyi ünnepek előtt a színház kedves tárgyú gyermekelekedést rendez. Gyönyörű szép énekes tündérrege kerül színre. A darab címe: *Aranyhajú tündér Ilona* és a vasorru boszorkány. Az egész színház személyzetel játszik a darabban, amely egyike a leglátványosabb, leghangulatosabb gyermekmeséknek.

* **Állandó képiállítás Nagy Géza fényképész kapualjában.** Műtermi felvételek naponta d. e. fel 9-től d. u. 4-ig. Interieur felvételek saját látsáson, ugyazintén kis kép után *Patin*, *Sepie* Aquarel, *Pastel* nagyítás és egyéb külső felvételek szolid árak mellett eszközöltnék Arad, *Andrássy-tér 22. sz.* Polgári takarékpénztár épületében. Telefon 922.

* **Jim, a hajó gépésze.** (Kálem-film az Apolló-színházban.) A mozipiac három legnagyobb attrakcióját mutatja be holnap, szombaton az Apolló-színház. Első sorban is meg kell említenünk a világhírű amerikai Kálem-filmgyár legújabb képét, *Jim*, a hajó gépészt, amely a legelképzelhetőbb apparátusok felhasználásával a tengerészek életéből mutat be egy meglepő drámát. Tudvalevő, hogy a Kálem filmgyár eddig is szenzációsan izgalmas művészi képeket produkált, amelyeket a közönség mindig nagy tetszéssel fogadott. Ez a Kálem-dráma azonban az eddigieket is felülmúlja. Minden eszközt felhasználta arra a filmgyár, hogy olyan eseményt reprodukáljon, amelyre eddig egyetlen filmgyár sem mert vállalkozni. Az új műsor másik slágere egy minden tekintetben nagykonceptiójú társadalmi dráma: *„Dagmár, a serfőző leánya”*, amely bővelkedik a leggyönyörűbb jelenetekben. Ezekon kívül *„A halott szeme”* című pompás detektív történetét vetíti még holnap az Apolló az új műsorán. Látható, hogy az Apolló ismét változatosságban bővelkedő, nívós programmal áll a közönség elé. 177

* **Éva.** Ez a nagyszerű operett uralkodik most a műsoron. Hatszor egymásután kerül színre. Szombaton és vasárnap *Diósi* Nusi játsza a főszerepet, hétfőtől kezdve *Kállay* Jolán.

* **A II. filharmoniai hangverseny** már most vasárnap este 8 órakor lesz a Fehér Keresztben a bécsi és berlini sikerei óta külföldön is ismert névű *Rónáné Keményffy Gizella* közreműködésével. *Kiséri* Dienzl Oszkár. A *Zellner* Sándor karnagytól vezetett egyleti zenekar előadja *Massenet* *Phaedra* nyitányát, *Wagner* C dur szimfóniáját és *Mihajlovits* királyhimnuszát. Jegyek 6—2 kor. *Scherhag* cég-nél (*Andrássy-tér 14.*)

* **60 kötet könyv 1 kor. 40 fill.-ért, 180 hangjegy 2 kor. 40 fill.-ért kaphatók kölcsönzésre Kerpel László kölcsönzőintézetében, Aradon.**

Törökország újból háborúra készül.

(A béke nehézségei. — Románia a Balkán-szövetségben.)

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Arad, december 13.

Páris, december 13. A londoni béketárgyalás sikeres eredménye rövid időn belül várható. A nagyhatalmak diplomáciai köreiből a hídviselő államok illetékes személyiségeinek nyilatkozatai alapján kijelentik, hogy a tárgyalások valamennyi résztvevőjét az a szilárd elhatározás hatja át, hogy a lehető leggyorsabban derüljön világosság a Balkán államok és Törökország végleges álláspontjára s biznak benne, hogy ez a tisztázás békés egyetértés képében fog létrejönni.

Konstantinápoly: A török hadügyminisztérium folytatja a hadikészülődéseket és ha az intézkedések az eddigi tempóban fognak haladni, akkor az általános mozgósítás már be lesz fejezve, még mielőtt a londoni béketárgyalások bevégeződnek. A porta ugyanis el van szánva arra az eshetőségre, hogy a békekötés nem fog sikerülni. A török delegátusok magukkal vitték Londonba Törökországnak legminimálisabb követeléseit, amelyekből nem engedhetnek és ha a Balkán-szövetség azokat visszautasítja, akkor nyomban teljes erővel újból megindul a háború.

Konstantinápoly, december 13. Két török torpedóhajó *Beşikape* mellett megtámadott egy görög torpedóhajót, amely kénytelen volt magát megadni. A görög hajót a *Dardanellákba* vitték.

Bécs: A *Südslavische Correspondenz* közli hiteles értesülések alapján, hogy *Bukarest* és *Szófia* között nincsenek ellentétek, de alaptalan az a hír, hogy *Danev* bukaresti látogatása alkalmával írásos szerződés jött volna létre, a melynek értelmében *Románia* belép a Balkán szövetségbe.

Bukarest: A szenátus elnöke *szókének* elfoglalásakor *Contacuzene* beszédet tartott, amelyben többek között a következőket mondotta: „Tudatában vagyok annak, hogy a mai körülmények között milyen nehéz az a misszió, amelyet rám bízta. *Románia* az európai koncertben a legelőkelőbb helyek egyikét foglalja el. Kitűnő pénzügyi helyzetére és hatalmas hadseregére támaszkodva bizalommal és büszkeséggel nevezhet a dolgok fejlődése elé. Hogy a nyugalmas jövő biztosítva legyen, ahhoz szükséges, hogy a keleti államok közt az erő egyensúlya fenntartassék és hogy macedóniai testvéreink megkapják a szabadságot, a román nyelvet használhassák az iskolában és templomban és elnyerjék azt a jogot, hogy egyháziójukat ők maguk válasszák. Ezek a legitim követelések bizonyára találhatnak majd a kormány tagjai közt heves és határozott védőket, akik viszont az egész nemzet segítségére számíthatnak majd. A szenátus mindazokban a kérdésekben, amelyek az ország legfőbb érdekeit érintik, azonosítani fogja magát a nemzet követeléseivel. Az ügy, amelyet védünk, erőssé tesz bennünket, s mi bizalommal és hidegvérrel nézünk a jövő elé abban a biztos tudatban, hogy a veszély első jelére egyetlenegy, mindannyiunkat egy táborba vezető gondolat fog bennünket vezetni. A haza becsületét és tisztességét megmentjük s a haza rendelkezésére bocsátjuk minden erőnket, elménk minden energiáját”. Az elnök beszéde nagy tetszést aratott a szenátusban.

HIREK.

A besugó lelkiismerete.

— Egy kettős szerelmi dráma utójátéka. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, december 13.

Néhány nappal ezelőtt tudvalevőleg *Földiák* András banktisztviselő a Lipótvárosi kaszinóban agyonlőtte magát. Ugyanazon a napon lett öngyilkos *Gross Béla* budapesti ostorvélgyáros fiatal, szép felesége is. Megállapították, hogy a fiatal asszonyt gyöngéd érzelmek fűzték *Földiák*hoz. Ez ma kétségtelenül be is bizonyult. A rendőrség megjelent *Schlanger* Mór kereskedő és elmondta, hogy levelet kapott *Melbert Bélától*, egy budapesti nagykereskedőcég fiatal alkalmazottjától, aki a levélben baviálja, hogy a borzalmas tragédiának ő az előidézője. Abban az üzletben, ahol a levélíró fiatalember állott szolgálatban, állandó vevő volt *Gross Béla*né. Az urinő az üzletből gyakran telefonon beszélt szerelmével, *Földiákkal*. Ezt a titkot ez a fiatal kereskedelmi alkalmazott előbb *Földiáknál*, majd az asszonynál *anyagilag kamatoztatni akarta* s mivel ez nem sikerült, *leleplezte a szerelmeseiket Gross Béla előtt*. Ennek tudatában a két ideges teremtes elhatározta, hogy közösen hal meg.

— A két fiatal teremtes halálának én vagyok az oka — írja a kereskedelmi alkalmazott — a lelkiismeret mardosása következtében én is öngyilkos leszek.

A rendőrség a szóban lévő fiatalembert egész délután kereste, de a fővárosban nem akadtak nyomára, s így nem tudják, végrehajtotta-e tervét.

— Kifüjtetés. A király *Pogány Mór* műépítésznek a *Ferenc József* rend lovagkeresztjét adományozta a turini magyar kiállítás rendezése körül kifejtett fáradozásáért.

— Viasszaküldött hadköteles kivándorlók. *Aladár* *Bimból* jelentik: Ma Brémából csendőri fedezettel 42 védköteles egyén érkezett Csacára, akik utlevél nélkül igyekeztek Brémába. A határrendőrség távirati megkeresésére a német kormány intézkedést tett, hogy a szökevényeket a brémai kikötőben ellogják. A csacai határrendőrség fog a szökevények fölött ítéletet mondani.

— Török katonák temetése Ausztriában. *Josefstadt* *ből* jelentik: Azok közül, akik a zsanakból Boszniába menekültek és onnan a joesztadt kaszárnyába kerültek, ma két tudóvészkes közelegény meghalt. Török szertartás szerint temették el őket.

1912. XII. 12. nappal 12 óra. *Berlinből* jelentik: Tegnap délelőtt a Zimmerstrasse-utca valóságos forradalmi jelleget öltött, ahol a tizenkettes számú postahivatal van. A hivatal előtt több ezer ember állott és valóságos harcot folytattak azért, hogy levelekre olyan postai bélyegzést kapjanak, amelyen 1912. XII. hónap, 12 nap, 12 óra és a postahivatal 12-es száma álljon. A december 12-i déli dátumot bélyegzték le öt tizenkettes számmal és a sok tizenkettős számnak ilyen torlódása csak 2012-ben fog ismét előfordulni. A postahivatal olyan előzékeny volt, hogy még késő délután is a déli 12 óras bélyegzővel bélyegzték le a leveleket.

— Letartóztatott kém. *Grácsból* jelentik: A csendőrség letartóztatott egy idegent, aki újságírónak mondja magát és aki gyakran utazott Marburg és Franzensfeste között. Több olyan okiratot találtak nála, amelyből megállapították, hogy orosz kém.

— Adomány. *Szabó Albert* aradi kereskedő ma 10 koronát adományozott az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének. Az adományért ez uton mond köszönetet az elnökség.

— Halálozás. Özvegy *Isztray Józsefné* e hó 13-án, 81 éves korában Aradon meghalt. Kiterjedt előkelő aradi család gyászolja az elhunyt matrónát, akit e hó 14-én, délután 3 órakor fognak a Magyar-utca 9. számú gyásházából a felső temetőben örök nyugalomra helyezni.

— A színház: üzlet! Ezt nem mi mondjuk, kérem alássan, igen tisztelt direktor urak, hanem az a törvényjavaslat, amelyet most nyújtottak be a német birodalmi gyűléshez. Ha nem hiszik önök, panaszkodó és száraz szemekkel sirni tudó igazgató urak, akkor olvassák el azt a berlini táviratot, amely erről a fontos kérdésről kimerítő adatokat szolgáltat. A kormány most nyújtotta be azt a törvényjavaslatot, amelyben szabályozza a színházak működését s megállapítja a tagok, meg a hatóság jogait. A törvényjavaslat arra az álláspontra helyezkedik, hogy a színház üzlet, — bolt a kulturához. Éppen ezért a hatóság ezental úgy kezeli a színházakat, mint a kereskedelmi és ipartelepeket. Kötelesek az igazgatók *kereskedelmi könyveket vezetni* és a hatóságnál kauciót letenni, amely a társulat tagjainak fizetését biztosítja. Arra is van paragrafus, hogy az iparhatóság egyszerűen beszünteti a művészeti telepet, ép úgy, mint például a kefégyár, vagy gyufagyár működését, ha az nem felel meg a törvényes szabályoknak. Kimondja ez a törvénytervezet, hogy próbákat *éjszaka*, az előadások után nem szabad tartani, ugyszintén tilos a próbálás ünnepnapokon, istentisztelet ideje alatt. A próbákért különben — s ez kissé különös — a színészek, színésznők *külön fizetést* szab meg a javaslat. A ruhakérdésbe is beleártja magát a német kormány. Nálunk, de széles e világon az a szokás, hogy a színész nő saját maga csináltatja a ruháit, még ha fantasztikus, mondjuk menyországbeli kosztümöt is elő a szerző valamely szindarabban. A németországi új törvény ezt megváltoztatja és kimondja, hogy a társulat tagjai csak olyan ruhát készíttetnek a saját költségükön, amelyeket átalakítás nélkül az utcán is hordhatnak.

— Halálos szerencsétlenség. A magyar államvasutak aradi üzletvezetőségének a Béla téren épülő palotájához hordott téglát *Pakurár Sándor* 35 éves aradi fuvaros. Ma délelőtt 9 órakor is egy jól megrakott szekérrel iparkodott *Pakurár* a téglalrakóhelyhez, azonban, hogy az utat megrövidítse, nem a fuvarosok részére kijelölt irányt követte, hanem a lovasuti töltés meredekén hajtott le és az épület állványoknál alkalmazott felhúzó géphez irányította lovait. A töltés rézsúja meglehetősen nagy és *Pakurár* elkövette azt a könnyelműséget, hogy nem szállott le, hanem a téglalrakáson ülve irányította gyeplőszárral a lovait. Aki a felvonó géphez közel akar jutni, annak az állványokhoz vezető körülbelül 160 centiméter magasságban dülő feljáró alatt kell elhajtatnia. Ide szorult be *Pakurár* kocsiával és lovaival és a szerencsétlen ember a kocsin lévő téglal és a feljáró padlója közé kerülve később vette észre a halálos veszedelmet. A mozgásban volt lovakat megállítani nem tudta és valósággal összetört a fuvaros, úgy, hogy az orvos véleménye szerint néhány pillanat múlva meghalt. Az orvosi szemle szerint mellkasának bordái mind összetörték. A rendőrség részéről *Petkovics Béla* ügyeletes rendőrtiszt és *Hecht Arnold* doktor tiszt orvosi jelentek meg, de már csak a holttest elszállításáról intézkedhettek. A kihallgatott tanúk vallomása szerint a fuvaros maga volt oka halálának, mert nagyon jól tudhatta, hogy beszorult a feljáró közé, ha nem száll le a kocsiról.

— Vonatösszeütközés. *Budapestről* jelentik: A magyar királyi államvasutak igazgatóságától kapott értesítés szerint e hó 12-ről 13-ra virradó éjjelen a 94. számú tehervonat *Pandorf* falu állomásába való behaladása alkalmával beütközött az állomáson tolatást végző mozdonyba. A tehervonat 9 mozdonya és a tolató mozdony kisklott és megrongálódott. A vonatvezető megsérült. Szigorú vizsgálat van folyamatban.

— A kabaré énekes drámája. *Münchenből* jelentik: *Jusztusz Frigyes* dalcarnoki énekes ma agyonlőtte szeretőjét, egy kabaré énekesnőt, aki *Boroszló*ból jött ide, azután önmagát főbelőtte. Szakítani akart kedvesével s ez vezetett a tragédiára.

— Aradi bolgárok halála a harctéren. Arad külvárosában, *Gájban* nagy szomorúságot okozott a levél, amely *Kokozof* *Dimi* bolgár kertészhez érkezett tegnap. A levél tizenegy aradi bolgár férfi halálát közli a *Gájban* lévő bolgár kolóniával. Annak idején megirtuk, hogy ép úgy, mint az ország különböző vidékéről, Aradról is sok bolgár férfi hazautazott, mert részt akartak kérni a törökök ellen megindított harcban. Aradról csaknem harminc olyan bolgár férfi utazott haza, akik majdnem egy évtizedig dolgoztak itt szorgalmasan és művelték földjeiket. Ezek nem nagy lelkibánattal indultak el, mert se feleségük, se szülejük nem volt itt. Néhány egészen fiatal ember volt köztük, a többiek pedig aglegények voltak. A tegnap érkezett levél azt újságolja, hogy a harcba vágyó aradi bolgár kertészek közül *tizenegyen meghaltak*. Egy aradi bolgár pék fia, aki szintén ott harcolt *Kirk-kilisszénél* meg *Musztafapásánál mindkét lábát elvesztette*. Az apja állítólag a hír hallatára hazautazott Szófiába. A még életben maradt volt aradi bolgár kertészekről még nem tudják biztosan az itthon lévők, hogy hazajönnek-e, vagy pedig a meghódított területeken próbálják a földművelést ott folytatni, ahol a törökök abba hagyták.

— Gyilkos tutajos. *Makóról* jelentik: Borzalmas módon gyilkolta meg egy román tutajos *Makón* egyik társát, másik négy társát pedig halálosan megsebesítette. A makói Maros-azatályozáshoz nagy közszállítmányok érkeznek tutajon. A Maroson a tutajokat románok vezették, akik között azonban három magyar tutajos is volt. Egy különösen vadtermésű *Gornyk* nevű román tutajos folyton szidta a magyarokat. Ma reggel bepálinkázva összeveszték és két pártra osztották: magyarokra, az ezeket partoló románokra és a *Gornyk* oldalán állókra. *Gornyk* fejszét ragadott fel és azzal *Katona Péter* magyar tutajosnak fejét ketté hasította, mire a többi románok rávetettek magukat *Katonára* és a tutajon lévő kövekkel tejesen szétrocsolták a fejét. Azután vad kiáltással rávetették magukat a többi magyarra, akik nem hagyták magukat. Veres verakedés támadt köztük, *Dugobeszku Péter*, *Solymosán Péter*, *Moj sze Todor* és *Blidar Petro* halálosan megsebesültek. Ezeket a kórházba szállították, életbe maradásukhoz alig van remény, fejük és oldalbordaik vannak összetörve. A főcinkos *Gornyk* a gyilkosság elkövetése után megszökött s az erdőben rejtőzött el. A csendőrség nyomozza. A románokat letartóztatták. A meggyilkolt *Katonának* özvegye és három arvája maradt.

— Nyomorgó aradi asszony. Kétségbeesett hangú levélben esedezett segélyért szerkesztőségünkhöz *M. M.* aradi varróné. A szerencsétlen asszony, akit férje elhagyott, néhány hónappal ezelőtt megbetegedett, tudóvészst kapott s azóta keresetképtelen, annyit sem tud dolgozni, hogy két apró gyermekének enniavalót adhasson. Kéri azokat, akik enyhíteni akarják nagy nyomorát, hogy adományaikkal lakásán, *Wesselényi utca 30. ajtó 3.*, keressék fel s így meggyőződjenek arról, hogy nem érdemtelenre pazarolják jótéteményüket.

— Harctéren elpusztult pörös felek. *Sátoraljaújhegyről* jelentik: A háborús időknek egy szomorú epizódja játszódott le a *sátoraljaújhegyi* kir. járásbíróág előtt. *Bodor József* kir. járásbíró előtt ugyanis megjelentek feleik képviselőiben dr. *Nagy Béla* és dr. *Csizy Béla* ügyvédek, hogy egy kártérítési pört *letárgyaljanak*, de akkor kitűnt, hogy a tárgyalást nem lehet megtartani, mert az összes szereplők: *felperes, alperes és tanúk mind a balkáni harctéren vesztették életüket*. *Stojanovics Vasily* és *Irodanovics Sztani* felperesek pört indítottak *Nikolovics Hije* és *Papanovics Demeter* alperesek ellen, mely pörben tanukként voltak beidévezve *Natsovics Hije*, *Krisztovics Tamás* és *Varbanovics Nikola* bolgár kertészek. Az itthonmaradt bolgárokhoz érkezett jelentések szerint mindannyian elesetek a *kirk-kilisszei* és a *csorlui* ütközetekben.

— Páratlan versenyképesség a Fischer-áruházban. Többször méltatuk már a Fischer-áruház külső fényét, tündéres látványosságait, a melyek oly jól illeszkednek a karácsonyi hangulathoz. De ezúttal az áruház versenyképességéről is essék néhány szó. A Fischer-áruház elve egyetlen szó: szoliditás. A nagyforgalom révén szerény haszonnal is megelégedhetik, mert hiszen ily módon az áruház vásárló közönsége napról napra nő és ezzel versenyképessége is emelkedik. Minden tárgyon ott látjuk az olcsó szabott árat. Öröndes tény, hogy az áruház, a közönség hazafias hangulatával is lépést tart. Igen sok cikk hazai gyártmány, de a legjobb fajtából. Reklámt az áruháznak az a sok ezer látogató serege, amely nappal és este szüntelen megölti az áruház tündéri helyiségeit. 7935

— Baleset. Czank György 27 éves aradi vasúti munkás a pályaudvaron sínre rakott egy-
másra. Eddig meg ki nem derített okból azok megcsúsztak és a munkásnak mindkét lába fejét összerúzták. Súlyos sebesülésével a mentők a kórházba szállították.

— Osztrigás Mici. (Az Uránia ujdonsága). A Vigaszínház legnagyobb sikerét eddig az Osztrigás Micinek, ennek a fejedelmi humoru, ötletes pikantériájú vígjátéknak köszönheti. Ezt a ragyogó humoru vígjátékot most moziképernyén is megkapja a közönség. Pikáns, de sohasem izléstelen szituációk kergetik egymást a pompás vígjátékban. Crevette a zseniális kokott kacagató kalandokon keresztül szerzi meg férjét Corignon hadnagyot, aki már Polypon taboruk lányával akar jegyet váltani. Emlékeztet még ennek a nagyzerű vígjátéknak színpadi sikere, mindez azonban jelentéktelenné törpül el a darab mozidolása mellett. Az Osztrigás Mici csupán szombaton és vasárnap kerül színpadra az Urániában. 175

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 13-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: *Született:* Gurzó Lajos keményseprőnek Erzsébet nevű leánya. Majthényi Gyula nyomdászának Maria nevű leánya. Magold Antal horbelyinak Gyula nevű fia. Pejo Antal biliárdkészítőnek Rezső nevű fia. Mencsi István fékezőnek Ilona nevű leánya. *Meghalt:* Marun Ilona 35 napos leány. Özv. Klein Lázárné 81 éves magánzónő. Özv. Diószegi Jánosné 67 éves magánzónő. Házasság nem fordult elő.

— A polgári jótékony nőegylet tombolával egybekötött tea zsúrja mégis meg lesz tartva. Tekintettel a megjavult polgári helyszere, mely a közönségre nagyon megnyugtatólag hat és ez által a hangulat is jóra fordult, a Polgári nőegylet vezetősége elhatározta, hogy a baba tombolát december 22-én vasárnap, okvetlen megtartják. A jótékony cél érdekében Fischer Simon, a nagyáruház tulajdonosa, továbbra is udvozolván gyári árban bocsátja a baba és játék tárgyakat a vásárló hölgyközönség rendelkezésére. 7935

— Értesítés. Midőn a negyüzdemű közönséggel tudatjuk, hogy a *széraz gőzkamrá* a mai igényeknek megfelelően átalakítottuk és a forgalomnak átadjuk, egyúttal értesítjük, hogy tekintettel a magas szénárakra és egyéb körülmények kényszer befolyásának engedve, a *női és férfi gőzfürdő árát december hó 16-ától 1 korona 20 fillérre emeljük fel. Hétfőn, szerdán és szombaton, csak a pénztárnál váltott jegyek érvényesek, vagy 20 fillér ráfizetéssel a külső jegyek is, a hét egyéb napjain, azaz kedd, csütörtök, péntek és vasárnap a jegy árak változatlanok maradnak és ezen napokon minden külső és egyéb egyleti jegyek érvényesek. Midőn a n. é. közönség becses pártfogását kérjük, maradunk kiváló tisztelettel: Simay Gőzfürdő vezetője. 1012*

— Ha igazán olcsón óhajta karácsonyi és újévi ajándékait beszerezni, forduljon *Pichler Sándor könyv és papírkereskedéséhez Arad, Szabadság tér 1. Telefon 308. 7981*

— Modern ékszerek, műtővös tárgyak nass, alkalmi ajándék, dísz tárgyak, evő és ivókészletek ezüstből, világhírű gyártmányú órák szolid árban beszerezhetők Igaz Sándor elsőrangú ékszerésznél Arad, Andrássy-tér, Minorita-palota. Telefon 321.

— Legjobb hegedűhurok és töltőtollszárak *Kerpel Izsónál* kaphatók.

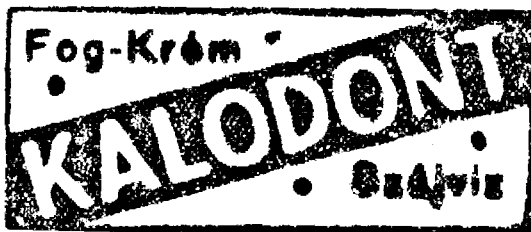
— Mielőtt karácsonyi és újévi ajándékát beszerezne, saját érdekebe teszi, ha megtekinti *Hirsch Jenő* órák és ékszerész cégnek Forray-utcai dusan felszerelt kirakatát, hol feltűnő olcsó árakban gyönyörű tárgyak láthatók. 7869

— Karácsonyi díszek (gyönyörű idei ujdonságok) már megérkeztek *Kerpel* könyvkereskedésébe.

— Japán dísz tárgyak lakkaszták, kávé és tea-készletek *Kotányi János paprika lerakóban Robitzek Józsefnél József főherceg-ut 3. . .*

— Papírfeldolgozó vállalat Ingusz I. és Fia Arad (vár) cs. és kir. katonai fegyház a géperőre berendezett nagybani kálap-, csomagoló-, koszu és cukorka-dobozok gyártását megkezdte. Kérjük előforduló szükségletnél ajánlatukat kérni.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger-boyok* telefon 816.

TARKASÁGOK.

(A modern festmény.) Jelenet egy modern festmény előtt. Egy nyárszolgá, aki nem tudja méltányolni a modern festészet törekvéseit, a feleségével egy tárlaton volt és nézegette a szimbolikus képeket.

Az egyik vászon előtt fölhaborodva jegyezte meg:

— Nézd csak ezt a ballerínát, milyen piszkos a trikója.

Az asszony, aki a katalógust tanulmányozta egészen konsternálva jegyezte meg:

— Ostoba ember vagy. Hol van itt a ballerina, hol van itt a trikó?

— Hát ez a kép nem ezt ábrázolja?

— Nem hát. Ez tájkép és az a címe: „London ködben”.

(Ujságírás a vidéken.) Egy közeli vidéki kis heti lap hírei között találtuk ezt: *Uj honpolgár.* Neumann József urat, kedves neje Herbacsek Margitka, egy erős, egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg. Ugy az anya, mint a kis újszülött jól érzik magukat. Gratulálunk a szülőknek, nagymamának és Vilmos nagypapának.

(A liba és az utiköltség.) Egy asszony utazott a motoroson be Aradra. Az öleiben egy libát tartott.

— Eladni viszi a libát? — kérdezte egy kíváncsi ur.

— Igenis, kezit csókolom!

— Aztán mit keres rajta?

— Hát könyörgöm, csak ép hogy az utiköltséget!

— És miért utazik be?

— Hát hogy ezt a libát eladjam!

SPORT.

+ Az Aradi Torna Egyesület szombaton délután 6 órakor tartja a Lyceum tornatermében szokásos házi torna versenyt a következő sorrendel. 1. felvonulás. Elővonulás. 2. Szabadgyakorlatok, súlygyakorlatok, vezeti *Strifler Ferenc* tornatanár. 3. Általános szertornázás csapatokban a) I. csapat, magas korlát b) II. csapat nyújtó. 4. A kir. főgymnázium ifjúság tartsas labot gyakorlati vezeti *Strifler Ferenc* tornatanár. 5. Mintacsapat. Magas nyújtó. 6. Egyéni versenyek: I. tornászati összejött verseny a) magas nyújtó, b) magas korlát, II. távolugrás helyből. III. Magasugrás IV. súlydobás. Versenybíró: *Sarmezey Endre* igazgató főmérnök az ATE elnöke, *Jancsics Ferenc* áll. főreáliskolai igazgató az ATE alelnöke, *Záray Jenő* tanár az ATE utkára, *Strifler Ferenc* tornatanár az ATE művezetője és *Balázs Gáza* tornatanár. Belépődíj nincs. Program megváltás 50 fillér.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Kettős halálos ítélet a nagyvárad esküdtbírósnál.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Nagyvárad, december 13.

A nagyvárad esküdtbírósa ma este fél nyolc órakor kettős halálos ítéletet hirdetett ki. *Miklós Flóra* tisztá-falvi legény 1911. szeptember 16-án agyonlőtte *Dávid Mihályt*, ennek fia, *Dávid Tógyer* felbujtására. *Dávid Tógyer* azért akarta elpusztítani édesatyját, mert az iszákos volt és télt, hogy apja elhazza előle a vagyont. *Dávid Mihály* a külső kukoricásban ült, mikor *Miklós Flóra* a háta mögé sompolygott és agyonlőtte.

Tavasszal tárgyalta ezt a bűnpárt az esküdt-szék, akkor *Dávid Mihályné*, a vádlott anyja is a vádlottat padján ült és beismerie, hogy ő lőtte agyon az urát. Az asszony viselkedése gyanús volt és elrendelték elméjének megvizsgálását és a tárgyalást e miatt el kellett halasztani. A mai tárgyaláson az anyja visszavonta vallomását, *Dávid Tógyer* azonban konokul tagadott és a gyilkosságot anyjára igyekezett hárítani. A tanúk azonban terhelően vallottak *Dávid Tógyerre* és *Miklós Flórare*, ma az asszony mellett mentő vallomást tettek. A vallomásnak megfelelő verdit alapján *Miklós Flóret* gyilkosság bűntette miatt, *Dávid Tógyert* pedig gyilkosságra való felbujtás miatt *kétél általi halálra ítélték*, ellenben az asszonyt felmentették. Az ítélet kihirdetése után az asszony letérdelt a bírók előtt és istenhez könyörgött fia életéért. A vád ottak kijelentették, hogy kegyele mért a királyhoz fordulnak.

§ Nyolcvan korona helyett: öt. A Máv. tudvalevőleg most építi ki a Budapest—Piski közötti második vágányt. A pályáépítésnél *Hámory László* dr. földbirtokos *kürtösi* földbirtokának egy keskeny földsávjára, összesen mintegy 800 négyszögöltre, szintén szükség volt. Az államvasutak igazgatósága az arra nézve előbb egyezkedni akart, majd amikor ez nem sikerült, a szükséges területet kisajátította. *Hámory* dr. kártérítési pört indított ezért a Máv. ellen a kérte a bíróságot, hogy a föld vételárát négyszögölenként 80 koronában állapítsa meg. Az aradi törvényszék polgári tanácsa ma foglalkozott ez ügygel a kártérítési összeget *Popa György* dr. referálása után négyszögölenként öt koronában állapította meg.

§ Egy hónap a mozgó szőnyegért. 1910. május havában kúdnös természeti tűnemény volt észlelhető *Basch Simon* földbirtokos *Salacz-utcai* lakásán. A lépcsőházi futó szőnyeg, ha nem is futott épen el, de szép lassan kifelé sétált az utca felé. A természeti tűneménynek *Laci Lajos* Bála aradi 51 éves napszámos volt az előidézője, aki az utcáról szép csendben ki akarta húzni a szőnyeget. Az ötletes tolvajt az aradi törvényszék ma egy havi fogházra ítélte.

§ Javíthatatlan tolvaj asszony. Nem kevesebb mint tizenegyszer volt már lopás miatt büntetve özv. *Gurur Mihályné* aradi napszámos asszony. Hogy a tucat ki legyen, legutóbb a Mayer féle áruházban emelt el egy vég vásznat. A peches és visszaeső bűnöst 8 havi börtönnre ítélte ezért ma az aradi törvényszék.

§ Az elgázolt rendőr. A lovasutról a múlt évben oly szerencsétlenül ugrott le *Antal Mihály* rendőr, hogy a kerekek alá került, amelyek halálra gázolták. Összege 40,000 korona kártérítési összeg, vagy évi 1200 korona járadék erejéig pört indított az Aradi Közlöny Vaspálya r. t. ellen. Az aradi törvényszék ma elrendelte a bizonyítási eljárást annak megállapítására, hogy el volt-e romolva annak a kocsinak féke, amelyről *Antal* leugrott és szabad volt-e abban az időben előlről is leugrani?

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Száztíz korona lesz a közös bank osztaléka. Bécsből jelentik: Az osztrák-magyar bank jövő héten tartandó ülésén előterjesztik az évi jelentést. Az osztalék 1911-re tudvalevőleg 104,4 korona volt, mivel ebben az évben a kamatláb átlagosan 4,396 százalék körül ingadozott. A lefolyt üzleti év átlagos kamatlába 5,125 százalék lévén, alaposnak látszik az a remény, hogy 1912. évre szóló osztalék jelentékenyen nagyobb lesz a megelőző évinél. Általában 110 koronára becsülik az új osztalékot.

Aradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 13.

Az időjárás csak átmenetileg volt télies. Ismét enyhe és a mezőgazdasági állapotra kedvezőtlen. A gabonaüzlet irányzata továbbra is lanyha maradt.

Elkelt a mai piacon:

1000 mm. buza	20,40—21,00
600 mm. tengeri	9,00—10,00
Rozs	19,00
Árpa	20,00
Zab	19,00

Azárak száz kilogrammonként koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távlati tudósítás.

Budapest, december 13

Készáru.

Amerika $\frac{1}{2}$ -el magasabb. Kínaiat, vételkedv korlátozt, 10 ezer mm. 5 fillérrel olcsóbb.

Hátaridő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Búza 1913. áprilisi	11,85—11,86	11,82—11,83
Búza 1913. áprilisi	0,38—10,39	10,38—10,39
Tengeri 1913. májusi	7,61—7,62	7,58—7,59
Árpa 1913. áprilisi	11,02—11,03	11,00—11,01
Az árak 20 kilonként számítva.		

Budapesti értéktőzsde (dec. 13.)

Magyar hitel	—	767
Osztrák hitel	—	598 50
4% koronajáradék	—	88 60
Osztr.-magy. államvasút	—	660
Jelzálogbank	—	404
Lezámitóbank	—	487
Hazai Bank	—	276
Magyar Bank	—	517
Keresk. Bank	—	8572
Rimamurányi	—	672
Salgótarjáni	—	693
Köszti Vasút	—	640
Városi Villamos	—	858

Bécsi értéktőzsde (dec. 13.)

Osztrák hitel	—	598 50
Magyar hitel	—	768 50
Osztrák-magyar államv.	—	662
Déli vasút	—	97 50

Feladás szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szombaton, 1912. december hó 14-én:

B) Bérlet.

B) Bérlet.

É v a.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írták: Willner és Bodanszky. Fordította Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehár Ferenc. Karnagy: Tilger Árpád. Rendező: Polgár S.

SZEMÉLYEK:

Flanóert	Huszár K.	Éva	Dióssy Nusi.
Milletlaur	Győző A.	Mathieu	Szily Sándor
Paquerette	Sz. Rontay B.	Voissin	Szabó Lajos.
Laruse	Herold Ede.	Prünelles	Hajdutska L.

Kezdete este $\frac{1}{8}$ órakor.

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Uránia Magyar Tudományos Színház aradi színpadja

Ma szombaton, 1912. december 14-én:

1. A halott szeme. Detektív dráma. — 2. Jim a hajó gépésze. Remek drama a tengerész életéből. — 3. Dagmár a serfőző leánya. Társadalmi dráma 3 felvonásban.

Az előadások kezdete délután $\frac{1}{6}$ órától folytatódva 11-ig tartanak. — Helyárak: Páholy, ülésenként 1 kor., zártszék 1 kor., I-ső hely 80 fillér, II-ik hely 60 fillér, III-ik hely 40 fillér, IV-ik hely 20 fill., — Gyermkek a IV. hely kivételével a felét fizetik. Másort ingyen kapni a jegyzedőknél. — Saját zenekar. — Ruhatar. — Buffet.

URÁNIA

Mozgófénykép színház

(Bárá Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-ter mellett.)

Ma szombaton, 1912. december 14-én:

1. Az agg harcos. Dráma. — 2. Gyermek és a bándita. Dráma. — 3. Mű uszás és buvár uszás. Természet utáni felvétel. — 4. Osztrigás Mici. (A maximális hölgy.) Francia vígjáték. 3 felvonásban.

Előadások kezdete délután $\frac{1}{6}$ órától folytatódva este 11 óráig.

NYILTÉR.*

Limbbeck János és Fia

első m. kir. szab. érekeporos-gyára és temetés-rendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Alulírottak szomorodott szívvel tudatják a szerető és felejtethetetlen jó édesanya, testvér, nagynya, anyós és rokon

Özv. Isztray Józsefné

szül. Mánásy Ágnesnek

folgyó évi december hó 13-án, hajnali $\frac{1}{3}$ órakor, életének 81-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai december hó 14-én, délután 3 órakor fegnak Magyar-utca 9-ik számú házban a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tételni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért december hó 16-án, délelőtt 9 órakor fog a 16t. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Nyugodjék csendesen!

Arad, 1912. december 13-án.

Bakonyi Károlyné szül. Isztray Erzsébet, Isztray Géza, Isztray Mariska, Gellényi Ernőné szül. Isztray Gizella, gyermekei. Özv. Temevárv Jakabné szül. Mánásy Mária testvére. Bakonyi Károly, Gellényi Ernő, vejei. Bakonyi Kálmán és Ella, unokái.

48.6

Meggondolatlanul bocsátjuk el a kedves gyermeket

a szeles, zivataros időben, ugyszólván még hainalban s ez a korai iskolába menés rossz időben halomszámra tudithatja a veszedelmet szegény gyerekekre. Ezért fogadjon szót kedves háziasszony és anya: adjon a gyermeknek az utra néhány Fáy-féle valódi szódéni ásványpasztillát, ez a legjobb szer a bajok elhárítására. Egy doboz ára csak 1 korona 25 fillér. Elég egy hélig és mindenütt kapható.

KÁVÉ
TEA
RUM

ATLANTIKA

ARAD,
Andrássy-ter 20.

Korányinál

a Szabadságtéren

Mesés öltönyök már 10 K.-tól
Angol felöltők 16 K.-tól

Nagy választék téli és szörme kabátokban

Óriási választék cipőkben és kalapokban.

Cipő különlegességek

Iványi Menyhért

Aradon, Forray-utca

Eredeti amer. férfi vagy női

fekete vagy barna ... 13 K.

Antilop divat magas cipő ... 14 K.

Eredeti angol kalapok nagy

választék Gyukits kalap ... 10 K.

Női vagy férfi sevrő cipő ... 9 K.

B451

NAGY

KARÁCSONYI VÁSÁR

BÉCSI GÉZA

könyv- és papíráruháztó

ARAD. Forray u. Nádasdy-palota.

Telefon 902.

PAPIRJÁTEKOK, KÉPESKÖNYVEK,

LEVÉLPAPÍR, LEVELEZŐ LAP

LEGOLCSÓBBAN EZEN

CÉGNÉL VÁSÁROLHATÓ.

A legújabb divat,
1912/1913. évi téli
idényre, csak ezen
fajonú cipők.

Kaphatók

KUTÁNYI J. Arad.

Vörösmarty-u. 1. sz.

Telefon szám 335.

Csak 2 napig!**Csak 2 napig!**

7141

URÁNIA

1912. évi december 14. és 15.
szombat és vasárnap

OSZTRIGÁS MICI

a maximbeli hölgy, francia
bohózat 3 felvonásban.

Ezt követi:

Azuszás művészete

Üzletáthelyezés miatt, mélyen leszállított árban

kerülnek eladás alá az összes raktáron levő cipő áruk, a „Salamander” cipők kivételével, u. m. a legdivatosabb alkalmi és utcai cipők, hölgyek és urak részére, gyermek, leány és fiu cipők vízhatlan, vadász-, sár-, hócipők és lábszárvédők, **továbbá divatjukat multa cipők félárban.**

Weinberger János **Arad**, Andrássy-tér 20. sz.

Legalkalmasabb karácsonyi ajándék az „UNIO” biztosító intézet kötvénye.

Elet-, kiházasító- és fiu biztosítások a legelőnyösebb módzatok mellett köthetők. Prospectus ingyen. Aradi vezérügynökség:
Szabadság-tér, színház épület.
Telefon 421. Alapított 1863.

Apró hirdetések

Ajánlatokhoz,
melyeket valamely jelige alatt küldenek a kiadóhivatalba, ne tessék esedeti okiratokat mellékelni, mert érettlük semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül címzettjük el nem visz, a kiadóhivatal megsemmisíti.

HÁZASSÁG.

Ötlevelen jegyző,
szolid fiatal ember, nőül venné azon csinos, intelligens, esetleg vagyonos hölgyet, kinek pártfogásával jó jegyzői állásba juthatna. Fényképpel ellátott levelek „Boldogság” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 7784

Női írók,
hajtuk, legújabb, legdivatosabb mintákban Vojtek és Weisznál. II-5251

ALKALMAZÁST NYER.

Nyugdíjas tisztviselő
fakereskedésbe önálló könyvelő gyanánt kerestetik. Ajánlatok „Mérlegképes 100” jeligével a lap kiadóhivatalába küldendők. 7936

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Kittűnő cimbalom
teljesen modern stylusu Pedálos, mahagoni fényezett, dusan berakott rézlábu új salon cimbalom jutányosan eladó. Megtekinthető Reinhart Fülöp butorgyárosnál, Andrassy-tér. 7865

Ifjúsági iratok,
képeskönyvek és karácsonyi ajándékok mélyen leszállított árban kaphatók Pichler Sándor könyv-, papir- és írószer kereskedésében Arad, Szabadság-tér. Telefon 308. 5311

Rendkívül jutányos árban eladók:
Alig használt különböző nagyságu vaspénztárak, használt jó karban levő írógép, egy gyönyörű szép consol tükör, egy használt borszivattyú hozzávaló rézcsapokkal és egy velencei lámpa. Felvilágosítást nyújt szíveségből Rubinstein Mór szállító irodája. Telefon 188. A tárgyak ugyanott megtekinthetők 7900

Likőraromák
mindenféle legfinomabb kávéházi likőrök előállítására Vojtek és Weisznál. II-5251

Zongora,
ebédlő, háló, konyha butorok és egyéb tárgyak eladók. Megtekinthető d. e. 10-12-ig d. u. 4-5-ig. Tökölly-tér 1. sz. I. em. 7907

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó lakások.
egy 3 szobás elsőemeleti és egy 3 szobás félemeleti utcai lakás és egy 2 szobás udvari lakás minden hozzátartozó mellék helyiséggel azonnal vagy febr. 1-re kiadó. Weitzer János utca 17. sz. 7815

Lakás
Perényi utca 8. sz. alatt, földszint, hat szobás modern uri lakás kiadó. Közelebbi Neuman iroda. Széchenyi-utca. 7925

4 szobás
modern lakás, azonnal kiadó, Bővebbet: 896. telefon szám. 7827

Elegánsan
butorozott különbejáratu utcai szoba, jan. 1-re kiadó. Perényi-utca 8. sz. 7918

Fényes parket
nyerhető Vojtek és Weiss hírneves parket-nyass használatával. II-5251

KÜLÖNFÉLE.

Vízke kutya
gazdája kerestetik. 7938

Jól jövedelmező
I. rangú kávéház ruhátár átadó. Bővebbet Klein Testvérek cégnél, Hunyadi utca 1. sz. 7920

Férges baromfiak
megtisztulnak Vojtek és Weiss baromfi fűveg porítól. II-5251

Karácsonyi ajándékok
mélyen leszállított árban. Legújabb finom levélpapírok, fénykép és képes lapalbumok, emlékkönyvek, fadiszmü-tárgyak festésre, égetésre, összes festészeti kellékekkel; imakönyvek, karácsonyfadíszek minden árban. Fali dísznap-tárak en gro. Ifjúsági iratok, mesekönyvek főlárban. Krausz Paulin, színház-épület. 4541

Férges baromfi étlak
teljesen megtisztulnak Vojtek és Weiss baromfi fűvegpusztító szerétől. Siker garantírozva. II-5251

Taxameteres
Bér-autók
Telefonszám 816
2881
Szolgálat: reggel 6 órától éjjel 12 óráig
Garage: Deák Ferenc-utca 8. sz.

860-1912. végr. sz. Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi királyi járásbíróságnak 1912. évi Sp. VI. 1153/2. számú végzése következtében Dr. Seidner Frigyes aradi ügyvéd által képviselt Aradi Közlöny kiadóhivatala javára 71 korona 20 fillér s jár. erejéig 1912. évi október hó 26-án fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával felülfoglalt és 1555 koronára becsült butorok, szőnyegek, képek, hintó nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a körösbökényi kir. járásbíróság 1912. évi V. 511/2. sz. végzése folytán 71 korona 20 fillér tőkekövetelés, ennek 1912. évi július hó 31. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 63 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig, Menyháza, adós lakásán leendő megtartására 1912. évi december hó 18-ik napjának délutáni 1 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meggyezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvénycikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik. Körösbökény, 1912. évi november hó 23. napján.

Walder Izso
kir. bír. végrehajtó.

7926
V. 1919/1. sz. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszék 17344/1912. számú végzése által Martin János végrehajtó javára 1442 kor. 19 fillér tőke és járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1630 koronára becsült gazdasági felszerelések és jószágokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladatnak.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Kutasi-pusztán Andabázy-féle kistaryán leendő eszközésére 1912. évi december hó 21-ik napjának d. e. 8 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meggyezéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1912. évi december hó 4. napján.

Török Dénes,
bírósági végrehajtó.

Ékszeresek

és órák igen olcsón
Farkas Streicher cégnél
Arad, Tökölly-tér 1. sz.

26857-1912. kh. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter urnak 192000-1912. számú körrendelete alapján közhírré teszem, hogy azok a védőkelesek sem vándorolhatnak ki, akik már az 1909. II. törvénycikk 2. §-ának b. pontja alapján adott engedély birtokában vannak.

Arad, 1912. évi december hó hó 11-én.

Green, s. k.
h. főkapitány.

26447-1912. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy az 1884. évi XVII. t. c. 54. §-a alapján elreldetem az összes aradi kenyérsütőknek, szatócsoknak és piaci kenyérfarásoknak általában a kenyér eladásával foglalkozó iparosok és kereskedőknek, hogy a kenyér eladási helyeken a kenyéreműek árát minőségét és súly szerint megjelölve, mindenkitől látható módon kifüggeszteni tartoznak.

Egyben tudomására hozom a közönségnek, hogy az 54300/1908. sz. földművelésügyi ministeri rendelet szerint minden mészárszékben és hentes üzletben a husára egyes fajok és lehetőleg testrészek szerint is külön e célra szolgáló táblán szembeutnő helyen kifüggesztendő. Végül felhívom figyelmét a husfogyasztó közönségnek az érvényben lévő husvágási szabályrendelet 4. §-ára, mely szerint a mészáros olyan husztartozik adni, amilyent a vevő követel s a nyomtatéknak használni szokott részek külön ár mellett árusítandók.

Esetleges visszaélésekkel szembeni panaszok hivatalomnál bármely időben felvétetnek.

Arad, 1912. évi december hó 4.

Green,
h. főkapitány.

**Az Ingatlanforgalmi és
Parcellázóbank r.-t. Arad,
Petőfi-u. 1. sz. Telefon 861.**

**Weitzer János-u.
19. számú házban
3 teljesen modern
:- portálos :-**

**üzlethelyiség
azonnal kiadó.**

**Legelőcsőbb és legjobb cipő be-
szerzési forrás Aradon, Boros
Béni-tér 9. szám.**

A n. e. közönség szíves figyel-
mébe ajánlom saját készítmény-
kész

**Férfi-, női- és gyermek-cipő
raktárat, hol állandóan dus vá-
lasztékot tartok mindennemű leg-
divatosabb és legtartósabb cipők-
ből legelőcsőbb árakban. Megrende-
lések gyorsan és pontosan elké-
szíttetnek.** 5042

Teljes tisztelettel

Czernóczky Imre,
úri- és női cipész.

SCHNEIDER MIHÁLY

ANGOL NŐI DIVATTERME

Arad, szabadság-tér 22. sz.

(Színház-épület, I. emelet.)

Készít mindennemű női
kosztümöket, aljakat, fel-
öltöket a legújabb divat
szerint pontos és iz-
léses kivitelben. :-

Legújabb divatlapokkal állandóan szolgálak

Az úri hölgyközönség
nagyrabecsült pártfogá-
sát kéri, kiváló tisztelettel

Schneider Mihály,
angol női szabó. :-

Pathefonok

és Pathe-lemek, a legújabb fel-
vételek, kedvező fizetési feltételek
mellett kapható

Koch Dánielnél

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz.
a Fehér Kereszt-tel szemben.

25401—1912. p. sz.

Hirdetmény.

Az aradi kir. törvényszék, mint
birtokbíróság közhírré teszi, hogy
a magyar kir. államvasutaknak
Weisenburger Ferenc és társai elleni
kisajátítási ügyében a kártala-
nitási eljárás megkezdésére és a
felek között az egyezség megki-
sértésére a folyó évi december
hó 23. napjának d. e. 8 óráját
Óthalom község község-házához
kírtotta s oda akkorra az összes
érdekelteket ezen az uton is
megidézi azzal, hogy elmaradá-
suk az érdemleges határozat ho-
zatalt gárolni nem fogja és elma-
radásuk miatt igazolásnak helye
nem lesz.

Arad, 1912. évi december hó
2 napján.

A kir. törvényszék, mint bir-
tokbíróságtól.

Mészáros s. k.,
kir. tszéki bíró.

7024

Legalkalmasabb

óra és ékszer

bevásárlási forrás!

A nagy közönség szíves figyel-
mébe ajánlom Arad, Boros Béni-tér
8. szám alatt levő

óra- és ékszerüzletemet,

hol állandóan dus választékot raktárt tar-
tok mindennemű elsőrendű fali és arany,
ezüst zsebszárakból ugyiszintén legizlésebb
ékszerárukat szolid olcsó árak mellett.
Javításokat gyorsan és lelkismeret-
sen, jótállás mellett eszközölök.

Mielőtt karácsonyi ajándékait megvenné,
kérem a vevőközönséget győződjék meg
úz etem jutányosságáról. Szíves pártfogást kér

Kintzler Zoltán.

Ünnevető 7634

Markus Ferenc,

művész és ékszerész.

Vizcsepp nagyító üvegen át nézve.

Egy tüdőbajos egyén tüdejéből vett csepp folyadék — harmadnapra
halála után — a lentebbi ábrázaton feltüntetett microbokat fog-
lalta magában.

A Goudron-Guyot megöli ezen microbokat, egy a vízben, mint a tüdőben.

6851

Körülbelül harminc évvel ezelőtt sikerült Guyot H.-nak a híres párisi gyógyszerész-
nek a kátrányt feloldhatóvá tenni. Kapható minden gyógyszerárban „Goudron-de-Guyot”
név alatt egy sűrű kátránykivonat, mely vízben feloldva tiszta és hatásos kátrányvizet
szolgáltat. Elégséges étkezésnél egy pohár vízbe, avagy más italba 1—2 kávéskanálnyi
„Goudron-Guyot”-ot keverni.

A „Goudron-Guyot” rendes használata abban érvényesül, hogy rövid időn belül
meggyógyítja a legmakacsabb hurutot és a már meggyökeresedett gödgyógyulást is.
Elsőfordult azonban az az eset is, hogy kifejlődött tüdőbajnak is elejét vette, amennyi-
ben megakadályozza a tüdőgümö felbomlását és a bacillusok szaporodását meggátolja.
Ezért egyszerűbb és erősebb szert nem is lehet előállítani.

Ha alkalom adtán a „Goudron-Guyot” helyett más gyártmány lenne
Önöknek ajánlva re biznának benne, mert az ily gyártmány csak hasznosítható, miatt
kerül forgalomba. Elhanyagolt tüdőbaj, hurut, csúszláz és fuladás ellen mulhatatlanul
szükséges a valódi Goudron-Guyot. Norvégiában növevő tengeri fenyőfa különlegességé-
ből készül és a feloldható kátrány feltalálóját saját gyártmánya. Ez a tény legyen elég-
sége annak elismerésére, mennyivel hatásosabb az eddig produkált szerekhez képest.
Tervezés elkerülése végett figyeljünk a védjegyre. A valódi „Goudron Guyot”-ra nagy
piros betűkkel violet, zöld és piros alapon, keresztetve, van a Guyon név kitéve és
ép így a cím: Maison Frère, 19. rue Jacob, Paris.

A gyógymód nem kerül 10 fillérnél többre naponként és használ.

U. J. Azon személy, k. k. a kátrányt megszokni nem bírja a „Goudron-Guyot”-ot
„Capsu eu-Guyot”-tal helyettesíthetik. 2—3 pasztillával étkezés után, az előbbi gyógy-
móddal hasonló eredményt érni el. Étkezés előtt, avagy közben ezen kapszulák
köznyen emészthetők, a gyomorra a legjobb hatást gyakorolva, az egész szervezetet
általános jólétet hozdítják elő.

A valódi „Guyot” kapszulák fehérek, melyek mindegyikén a Guyot név van
fekete betűkkel rányomtatva

Raktár: Maison Frère 19 rue Jacob, Paris és az állam összes gyógyszerár-
Kapható Aradon: Földes Meltemen. Halas Árpád, Vojtek Kálmán, Rozsnyay Mátyas gyógy-
szereknek és minden jó gyógyszerárban. Nagyban Arad és vidékén: Vojtek és Weiszl.

1912. V. 521/2.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t. c. 102. §-a ér-
telmében ezennel közhírré teszi,
hogy a kisjenői kir. járásbíró-
ságnak 1912. V. 521/1. sz. végzése
következtében dr. Goldzieher Már-
ton ügyvéd által képviselt Messer
Lipót kisjenői cég javára 364 kor.
93 fill. és járulékaik erejéig 1912.
évi november hó 25-én foganto-
sított kielégítési végrehajtás után
lefoglalt és 965 koronára becsült
következő ingóságok, u. m.: bolti
árucikkek stb. nyilvános árverésen
eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir.
járásbíroságnak 1912. évi V. 521/1.
sz. végzés folytán 364 kor. 93 fill.
tőrekövetelés, ennek 1912. nov.
hó 24-től járó 5% kamatai, eddi-
gi 130 korona 60 fillérben bíróság
már megállapított költségek ere-
jéig, Ágyán, alperesek lakásán
leendő megártására 1912. évi dec.
hó 23. napjának d. e. 9 órája határ-
időit kiűzetik és ahhoz a venni
szándékozók ezennel oly megjegy-
zéssel hivatnak meg, hogy az
érintett ingóságok az 1881. évi
LX. t. c. 107. és 108. §-al ér-
telmében készpénzfizetés mellett, a
legtöbbet ígérőnek, szükség esetén
becsáron alul is el fognak adatni.
Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül.

foglaltatták és azokra kielégítési
jogot nyertek volna, ezen árverés
az 1881. évi LX. t. c. 120. §. ér-
telmében ezek javára is elrendeltetik.
Kisjenő, 1912. évi december
hó 12.

Réti, s. k.
kir. bir. kiküldött.

7930

Alkalmi vétel

és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad
legnagyobb óra- és ékszerárnyak

Deutsch Izidor

Órák és ékszerész

Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt
és brilláns tárgyak a legmaga-
sabb árban megvételnek vagy
más tárgyra átcsereztetnek.

Telefon 489.

Telefon 489

700 hold erdő faállománya

(Kunyahmegyében, a Maros mentén) eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

7905

**KARÁCSONYI
OCCASÓ!**

Legelőcsőbb ünnepi ajándék

egy teljes öltönyt és övet,

melyet már 16 koronától finom tisz-
ta gyapjuból vásárolhat egyedül

Leichner és Fleischer

5701 kizárólagos posztóraktárban

Arad, Szabadság-tér 17. sz. alatt

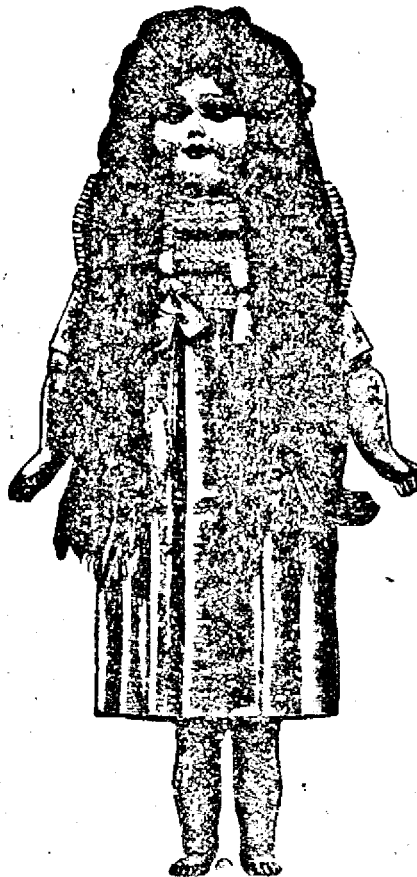
hol rövid ideig maradékok is kaphatók.

FISCHER NAGYÁRUHÁZA

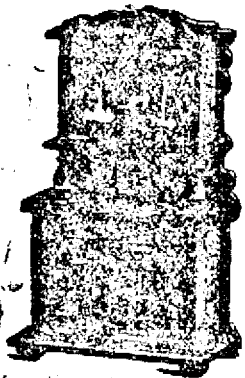
SZABADSÁG - TÉR 12. SZÁM ALATT.
 Egy része a szenzációs olcsó árjegyzéknek!

Baba kocsik 3 kerékű
 K 2.50 3.- 4.-

Baba kocsik K 3.- 4.-
 5.- 7.-

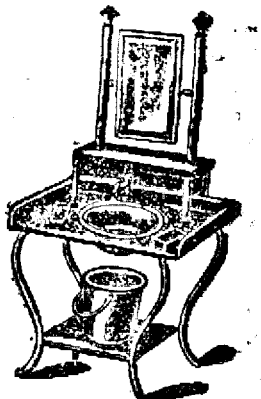
Kredenc fából K 1.- és
 1.50

Francia babák K 1.-
 1.50 és 3.-

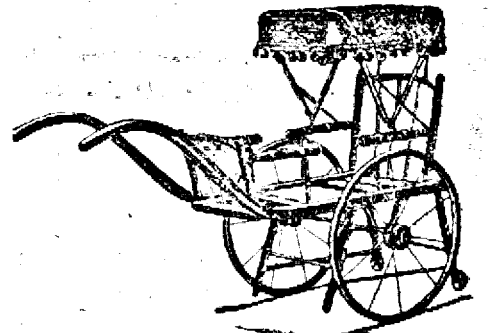
Francia baba valódi hajjal K 1.50,
 3.-, 5.-, 20.- K-ig.

Nagy francia babák K 2.50, 5.-,
 7.-, 9.-, 20.- K-ig.

Mosdó K 1.50, 1.90, 3.-

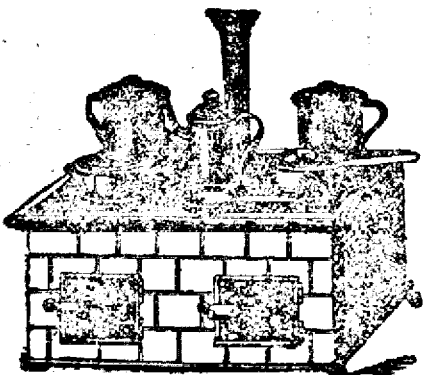

Berendezett babakoffer K 1.-, 1.50,
 2.50, 3.50, 5.-, 7.-

Baba sportkocsi fehér, kék, rózsaszín
 lagirozva K 7.-, 7.90, 9.-

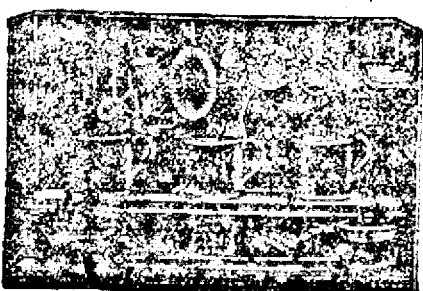
Finom Pfeifer-féle öltözött francia babák nagy választékban
 K 1.-, 1.30, 1.50, 1.90

Kályha bádoggal
 K 1.-, 1.50, 1.90, 2.50

Elszakíthatatlan képeskönyv
 K - 78, -.90, 1.30, 1.50

Berendezett konyha bádoggal K 1.-,
 1.50, 1.90, 2.50

Zongora - 60, 1.- 1.90

Berendezett baba szekrény
 K 3.-, 5.-, 7.-